

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

другий (магістерський) рівень вищої освіти

на тему: **Особливості організації обліку та аналіз ефективності
використання доходів і видатків сільської об'єднаної територіальної громади**

Виконала:

Сергієнко Наталія Вікторівна
здобувач спеціальності
071 «Облік і оподаткування»

Керівник:

Гордієнко Микола Іванович
професор кафедри обліку і оподаткування

Рецензент:

Богомолова Наталія Петрівна
начальник фінансового управління
Нижньосироватської сільської ради

Суми – 2024

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет

Кафедра

Освітній ступінь

Спеціальність

Економіки і менеджменту

Обліку і оподаткування

Магістр

071 «Облік і оподаткування»

Завідувач кафедри

« 08 » листопада

Затверджую:

М.І. Гордієнко

2023 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Сергієнко Наталії Вікторівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема роботи: Особливості організації обліку та аналіз ефективності використання доходів і видатків сільської об'єднаної територіальної громади

2. База практичного дослідження:

Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області

керівник роботи **Гордієнко Микола Іванович, к.е.н., професор**

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом по університету від

23.11. 2023 р. № 3603-н

3. Строк подання здобувачем закінченого проекту (роботи) 12 грудня 2024 року

4. Вихідні дані до проекту (роботи):

первинні та зведені документи, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, статутні та

установчі документи, фінансова, статистична, бюджетна та податкова звітність,

законодавчо - нормативні акти з питань обліку і аналізу, монографії, фахові наукові

статті та доповіді на міжнародних науково-практичних конференціях з питань сучасного

стану та вдосконалення обліку, аналізу, аудиту і контролю.

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

дослідити роль бюджетної політики у формуванні фінансового потенціалу територій;

вивчити законодавчо-нормативну базу та інформаційне забезпечення з теми дослідження;

провести підбір та аналіз наукових літературних джерел з тематики дослідження;

навести організаційно – економічну характеристику установи;

розкрити сучасний стан організації обліку у фінансовому управлінні;

визначити особливості формування кошторису бюджетної установи;

надати пропозиції щодо розробки стратегії розвитку громади та розкрити міжнародний досвід бюджетної децентралізації та перспективи для України;

сформулювати висновки.

6. Дата видачі завдання

«08» листопада 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів підготовки кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Визначення та затвердження теми дослідження, складання плану – графіку виконання роботи	листопад 2023 р.	
2.	Підбір та аналіз літературних джерел, підготовка першого теоретичного розділу	грудень 2023 р. - січень 2024 р.	
3.	Збір аналітичної інформації, обробка результатів дослідження та підготовка другого розділу роботи	лютий-липень 2024 р.	
4.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи	вересень - жовтень 2024 р.	
5.	Підготовка висновків, пропозицій та узгодження з керівником	жовтень-листопад 2024 р.	
6.	Підготовка кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи	листопад 2024 р.	
7.	Опрацювання зауважень керівника, перевірка на автентичність	02-10 грудня 2024 р.	
8.	Рецензування кваліфікаційної роботи	05-12 грудня 2024 р.	
9.	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедрі, деканат	12 грудня 2024 р.	
10.	Підготовка доповіді, презентації до кваліфікаційної роботи та її попередній захист	05-15 грудня 2024 р.	
11.	Захист кваліфікаційної роботи	16-17 грудня 2024 р.	

Здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем

Наталія СЕРГІЄНКО

Керівник роботи

Микола ГОРДІЄНКО

Перевірку на автентичність проведено.

Надія БАРАНИК

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

Гарант освітньої програми

Інна НАЗАРЕНКО

Декан факультету економіки і менеджменту

Світлана ЛУКАШ

АНОТАЦІЯ

Сергієнко Н.В. Особливості організації обліку та аналіз ефективності використання доходів і видатків сільської об'єднаної територіальної громади.

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», СНАУ, Суми. 2024. – Рукопис.

Актуальність теми дослідження викликана тим, що на сьогодні для забезпечення безперебійного функціонування життєдіяльності населення і держави в цілому урядом України були вжиті першочергові заходи, згідно з якими бюджети країни були переорієнтовано на військові цілі та здійснення найнеобхідніших соціальних видатків, для підтримки населення.

В кваліфікаційній роботі розглянуто особливості обліку і аналізу доходів і видатків органу місцевого самоврядування на прикладі Фінансового управління Нижньосиротавської сільської ради Сумського району Сумської області.

Доходи управління поділяються на доходи від обмінних та необмінних операцій, доходи від обмінних операцій – це бюджетне асигнування, знаходяться в межах 26 відсотків, а трансферти – близько 74%. Відповідно загальна сума доходів отриманих фінансовим управлінням у 2023 році зросла на 967768 гривень, проти базисного року.

На фінансування галузей соціально-культурної сфери та на соціальний захист направлено коштів загального фонду бюджету у 2021 році у сумі 32112,3 тис. гривень; у 2022 році - 34289,1 тис. гривень та у 2023 році - 35556,6 тис. гривень. Таким чином, як ми бачимо найбільшу питому вагу у загальній структурі видаткової частини займають видатки на освіту, відповідно у 2021 році – 82,04 %; у 2022 році – 81,51 %, а у 2023 році – 81,18 %.

Проведений аналіз наукових досліджень та публікацій дозволив зробити висновки та сформулювати власні результати наукового дослідження, які мають окремі елементи наукової новизни, а саме: - розкрито значення бюджетної політики у формуванні фінансового потенціалу територій; - визначено особливості формування дохідної частини сільської територіальної громади; - доведено ефективність застосування автоматизованих програмних продуктів для формування кошторису бюджетної установи та підвищення ефективності управління місцевими фінансами; - визначено необхідність розробки Стратегії розвитку територіальної громади, зокрема доцільність використання SWOT-аналізу для визначення переваг, викликів та ризиків перспективного розвитку територіальної громади; - вивчення міжнародного досвіду бюджетної децентралізації, дозволить на законодавчому рівні розширення владних повноважень на місцевому рівні.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, доходи, видатки, облік, аналіз, стратегія розвитку.

SUMMARY

Sergienko N.V. Peculiarities of accounting organization and analysis of the efficiency of using income and expenses of a rural united territorial community.

Qualification work in the specialty 071 «Accounting and Taxation», SNAU, Sumy. 2024. – Manuscript.

The relevance of the research topic is due to the fact that today, to ensure the uninterrupted functioning of the vital activity of the population and the state as a whole, the government of Ukraine has taken priority measures, according to which the country's budgets were reoriented to military purposes and the implementation of the most necessary social expenditures to support the population.

The qualification work considers the features of accounting and analysis of income and expenses of a local government using the example of the Financial Department of the Nyzhnosyrovatsk Village Council of the Sumy district of the Sumy region.

The department's income is divided into income from exchange and non-exchange operations, income from exchange operations is a budget allocation, is within 26 percent, and transfers are about 74%. Accordingly, the total amount of income received by the financial department in 2023 increased by 967768 hryvnias, compared to the base year. In 2021, 32112.3 thousand hryvnias were allocated from the general budget fund to finance the socio-cultural sector and social protection; in 2022 - 34289.1 thousand hryvnias; and in 2023 - 35556.6 thousand hryvnias.

Thus, as we see, the largest share in the overall structure of the expenditure part is occupied by expenditures on education, respectively, in 2021 - 82.04%; in 2022 - 81.51%, and in 2023 - 81.18%.

The analysis of scientific research and publications allowed us to draw conclusions and form our own results of scientific research, which have certain elements of scientific novelty, namely: - the importance of budget policy in the formation of the financial potential of territories was revealed; - the features of the formation of the revenue part of a rural territorial community were determined; - the effectiveness of the use of automated software products for the formation of budget institution estimates and increasing the efficiency of local financial management was proven; - the need to develop a Strategy for the Development of a Territorial Community was determined, in particular the expediency of using SWOT analysis to determine the advantages, challenges and risks of the prospective development of a territorial community was determined; - the study of international experience in budget decentralization will allow the legislative expansion of authority at the local level.

Keywords: united territorial community, income, expenses, accounting, analysis, development strategy.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО -МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	10
1.1 Роль бюджетної політики у формуванні фінансового потенціалу територій	10
1.2 Законодавчо-нормативне регулювання діяльності органів місцевого самоврядування	13
1.3 Теоретико-методичні засади формування та використання доходів територіальної громади	17
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ У ФІНАНСОВОМУ УПРАВЛІННІ	23
2.1 Організаційно-економічна характеристика установи	23
2.2 Сучасний стан організації бухгалтерського обліку у фінансовому управлінні	33
2.3 Автоматизація процесів управління місцевими фінансами Нижньосиригівської сільської територіальної громади	50
РОЗДІЛ 3 СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ	72
3.1 Особливості формування кошторису бюджетної установи	72
3.2 Стратегія розвитку органу місцевого самоврядування	83
3.3 Міжнародний досвід бюджетної децентралізації та перспективи для України	87
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99
ДОДАТКИ	104

ВСТУП

Актуальність теми. Суспільні процеси розвитку громад у всіх сферах діяльності давно вийшли за межі однієї громади, навіть якщо вона об'єднує декілька населених пунктів. Глобалізація економіки, урбанізація, сучасні засоби комунікації сприяють розвитку особистості, покращенню рівня життєдіяльності, зростанню рівня життя населення.

Потреби розвитку громад щодо інвестиційного співробітництва поки не відповідають фактичним можливостям кожної. Самостійно та чи інша громада, не маючи достатньо фінансових, майнових (земельних) ресурсів, проектного та управлінського досвіду, не спроможна реалізувати на своїй території великі інвестиційні проекти, що можуть забезпечити сталий розвиток у майбутньому.

Це стосується полігонів для твердих побутових відходів, обслуговуючих об'єктів, інженерних мереж, транспортної інфраструктури, соціально-культурних об'єктів, охорони навколишнього середовища та інше.

Для забезпечення високих результатів, корисності, бажаних вигод для кожної громади необхідно визначити проблеми та ризики, які необхідно вирішити та подолати як на загальнодержавному рівні, так і на рівні самих громад. До таких проблем належать недостатнє нормативно-правове забезпечення процесу співробітництва, низький рівень залучення органів державної влади та регіональних державних органів (обласних, районних).

На місцевому рівні спостерігається недостатній рівень компетентності очільників територіальних громад, ризик втрати ними певних впливів, низька правова та управлінська культура.

Таким чином, процес добровільного об'єднання територіальних громад в Україні та їх співробітництва щодо потреб і можливостей, у контексті спільного використання ресурсів як дієвого механізму соціально-економічного та культурного розвитку, є незворотнім.

Питанням методології обліку доходів і видатків органів місцевого самоврядування та аналізу ефективності формування та використання

фінансового потенціалу територій, присвячені наукові праці відомих як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Бочі Ангела [11], Гордієнко М.І. [2], Дрозд Ірина [3], Крючкова Н.М. [8], Ларікова Тетяна [3], Мороз Ю.Ю. [27], Мельник В.М. [8], Мустеца І. В. [7], Нагірняк М.Ф. [10], Овчаренко Тетяна [11], Поворозник Василь [11], Цал-Цалко Ю.С. [27], Щур Р.І. [8], Skorobogatova Natalia [33], Ivanchenkova L. [30], Bondarenko S. [31], Tkachuk H. [30], Elhennawy E.M. [32], Petrenko Kateryna [33], та інші.

Мета і завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи є теоретико-методичне та практичне обґрунтування сучасного стану обліку, управління та рекомендації щодо стратегії розвитку та удосконалення бюджетного потенціалу місцевих фінансів.

Для досягнення поставленої мети в роботі було визначено наступні завдання:

- * дослідити та розкрити роль бюджетної політики;
- * вивчити законодавчо-нормативні засади регулювання діяльності органів місцевого самоврядування;
- * проаналізувати сучасний стан економічного розвитку територіальної громади;
- * розкрити сучасний стан облікового процесу, визначити його особливості;
- * показати автоматизацію процесу управління місцевими фінансами та формування кошторису;
- * дослідити міжнародний досвід бюджетної децентралізації та можливості для України.

Об'єктом дослідження було обрано фінансове управління Нижньосиригатської сільської ради Сумського району Сумської області.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні основи обліку та аналіз ефективності використання доходів і видатків сільської об'єднаної територіальної громади.

Методи дослідження. Виконання кваліфікаційної роботи базувалося на використанні як загальнонаукових, так і спеціальних методів дослідження,

зокрема історико-економічний метод; метод порівняльного аналізу; монографічний метод; розрахунковий метод та логічний.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження становили Закони України, нормативні документи Міністерств і відомств України, наукові праці учених економістів, бухгалтерів, аудиторів, первинні та зведені документи, дані аналітичного та синтетичного обліку, періодичні друковані видання, річна фінансова, статистична та бюджетна звітність фінансового управління сільської територіальної громади за 2021-2023 роки.

Елементи наукової новизни. Результати наукового дослідження мають окремі елементи наукової новизни, а саме:

- розкрито значення бюджетної політики у формуванні фінансового потенціалу територій;
- визначено особливості формування дохідної частини сільської територіальної громади;
- доведено ефективність застосування автоматизованих програмних продуктів для формування кошторису бюджетної установи та підвищення ефективності управління місцевими фінансами;
- визначено необхідність розробки Стратегії розвитку територіальної громади, зокрема доцільність використання SWOT-аналізу для визначення переваг, викликів та ризиків перспективного розвитку територіальної громади;
- вивчення міжнародного досвіду бюджетної децентралізації, дозволить на законодавчому рівні розширення владних повноважень на місцевому рівні.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення роботи можуть бути використані в практичній діяльності об'єкта дослідження.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаною працею, наукові положення та висновки, що представлені в роботі отримані здобувачем самостійно. Принципи академічної доброчесності дотримані.

Апробація результатів дослідження. Основні результати наукових досліджень були представлені на обговорення на the XVII International Scientific

and Practical Conference «Modern problems of the environment, youth and the new generation», April 29 - May 01, 2024, Zagreb, Croatia; та III Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації» (м. Суми, 19 листопада 2024 р.).

Публікації за темою дослідження. Основні результати кваліфікаційної роботи опубліковані у двох наукових працях, загальним обсягом 0,6 ум. друк. аркушів.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох основних розділів та висновків. Робота викладена на 85 сторінках основного тексту, список налічує 33 використаних літературних джерела, містить 6 таблиць, 59 рисунків та 8 додатків.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1 Роль бюджетної політики у формуванні фінансового потенціалу територій

Бюджетна політика є одним із вагомих інструментів забезпечення структурного реформування основних напрямів та сфер діяльності суспільства, посилення конкурентоздатності галузей економіки, підвищення стандартів та якості життя населення.

Необхідність у забезпеченні стійкого соціально-економічного розвитку країни та адміністративно-територіальних одиниць потребує переоцінки сформованих поглядів і підходів до використання різних форм і методів бюджетного регулювання. Формування ефективного механізму бюджетного регулювання дозволить збалансувати бюджетну систему та сприятиме розвитку фінансових, перерозподільчих відносин, вирівнюванню соціально-економічних диспропорцій.

Призначення бюджетної політики є продуктом еволюції ролі та значення функцій держави в суспільно-економічному розвитку.

Одним з найважливіших напрямів розвитку бюджетної політики в сучасних умовах є формування сприятливого макроекономічного середовища, здійснення послідовних та ефективних заходів у податково-бюджетній сфері, забезпечення стабільності державних фінансів, достатньо високих темпів економічного зростання на основі проведення модернізації економіки держави та підвищення її конкурентоспроможності.

Основною метою бюджетної політики є забезпечення довгострокової збалансованості бюджетної системи, яка передбачає формування стабільної податкової бази на основі створення сприятливих умов для розвитку економіки,

своєчасного та достатнього рівня фінансування основних напрямів розвитку соціально-економічної сфери, формування ефективного механізму міжбюджетного регулювання. Виходячи із світового досвіду бюджетна рівновага досягається при збалансованому, бюджеті, який має впливати на темпи економічного зростання, рівень добробуту населення. Рівень дієвості бюджетної політики впливає як одночасно, так і з лагами у часі на темпи економічного розвитку, а також на інтегрований показник запасу стійкості бюджетної системи, який визначається сукупністю вагомих бюджетних показників, що характеризують стан бюджетної системи.

Політика у сфері бюджету в країнах ЄС нині знаходиться у стані трансформації - пошуку нових, більш дієвих інструментів підвищення конкурентоспроможності економіки в умовах скорочення відповідних витрат, необхідності реформування систем оподаткування, трудового та пенсійного законодавства, соціального захисту, медичного забезпечення. Бюджетна політика має двохступінчасту структуру: загальна європейська бюджетна політика, від якої залежить планування як загального бюджету ЄС так і національні бюджети країн. Формування бюджетної політики в кожній із європейських країн-членів знаходиться під достатнім впливом загального бюджету, це стосується і країн-донорів, і країн-реципієнтів та особливості соціально-економічної моделі, що реалізується в державі.

В умовах трансформації економіки, розвитку фінансового і наукового потенціалу регіонів країни, вдосконалення податкового і бюджетного законодавства відбувається комплексний розвиток всієї сукупності складових бюджетної політики. Роль бюджетної політики держави в сучасних умовах розвитку місцевих фінансів зростає. Вона сприяє забезпеченню збалансованості дохідних і видаткових частин місцевих бюджетів, стимулюванню розвитку фінансового потенціалу адміністративно-територіальних утворень.

В основі побудови бюджетної політики лежить система взаємозв'язаних стратегічних і тактичних цілей і завдань, що характеризують міру її впливу на соціально-економічний розвиток територій країни. Взаємозв'язок цих цілей і

завдань в умовах трансформації системи місцевих фінансів в Україні представлено на Рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Цілі та завдання бюджетної політики на місцевому рівні в Україні

Джерело: складено автором на підставі опрацьованих наукових джерел

Сформульовані стратегічні й тактичні цілі і завдання бюджетної політики з теоретичних позицій розкривають її призначення в регулюванні й стимулюванні соціально-економічних процесів на місцевому рівні. З практичних позицій запропоновані цілі і завдання бюджетної політики сприяють розробці дієвого механізму розвитку фінансового потенціалу територій.

Ґрунтуючись на виділених цілях і завданнях, бюджетна політика сприятиме забезпеченню фінансової самостійності органів місцевого самоврядування, зростанню податкового потенціалу територій, зниженню необґрунтованого і неефективного розподілу трансфертів між рівнями місцевих бюджетів. Подальші наукові дослідження в галузі місцевої бюджетної політики мають бути спрямовані на створення ефективної системи її оцінки, розробку дієздатної і обґрунтованої організаційної структури її функціонування.

1.2 Законодавчо-нормативне регулювання діяльності органів місцевого самоврядування

Внаслідок сучасних умов, нормативно-правове регулювання обліку і контролю за видатками будь-якої бюджетної установи стає ключовим аспектом для забезпечення надійності облікової інформації та врахування інформаційних потреб користувачів. Зазначимо, що бухгалтерський облік відзначається, з одного боку, як інструмент державного регулювання, а з іншого боку, виступає його об'єктом. У сфері бюджетних установ характерний підхід до бухгалтерського обліку, оскільки ці установи фінансуються частково або повністю за рахунок державного чи місцевого бюджету, і визначальним елементом для бухгалтерського обліку даних установ є їх статус як неприбуткових організацій.

Значущість правильної організації обліку та контролю за видатками бюджетних установ обумовлена наявністю жорсткого нормативно-правового регулювання в цій сфері [1]. Бюджетні установи виступають учасниками бюджетного процесу країни, де проводяться процедури складання, розгляду, затвердження, виконання та контролю за бюджетами на різних рівнях.

Неприбутковий статус бюджетних установ не заважає їм виконувати свою діяльність в рамках загального правового контексту і залишатися суб'єктами господарювання.

Повноцінне функціонування системи обліку та контролю витрат в будь-якій бюджетній установі у сучасних умовах можливе лише за наявності відповідного нормативно-правового забезпечення. Процес розробки та утворення якісної нормативно-правової бази виявляється обов'язковим, оскільки функції бюджетних установ різноманітні за їхніми функціональними характеристиками.

У сучасних умовах існує значна розгалужена система законодавчих та нормативно-правових актів, що безпосередньо регулюють впровадження принципів організації та методології обліку і контролю витрат. Ці акти використовуються державними установами для нормативного визначення умов організації та методів обліку і контролю витрат, зокрема стосовно форм облікових реєстрів, організаційних форм обліку, звітності, планів рахунків, методик обліку, проведення інвентаризації та інших аспектів. З однієї сторони, бюджетна установа функціонує у чітких межах законодавчого і нормативно-правового регулювання, з іншої сторони – залишається ряд питань стосовно правил ведення обліку і контролю видатків, за якими відокремленні структурні компоненти та прийоми керівний апарат державної установи може вибирати самостійно.

Порядок проведення обліку та контролю за витратами будь-якої бюджетної установи визначається Державним казначейством України [9]. У сфері регулювання бухгалтерського обліку бюджетних установ головна нормативно-правова документація може бути розділена на три категорії, які охоплюють наступні аспекти: організація бухгалтерського обліку з урахуванням різних типів операцій; облік доходів та витрат; облік фінансових результатів та процедура складання фінансової звітності.

Сучасна міжнародна практика щодо нормативно-правового регулювання обліку та контролю за витратами бюджетних установ і звітності в державному секторі пропонує чотирьохрівневу систему, яку можна успішно впроваджувати і в Україні. (Рисунок 1.2).

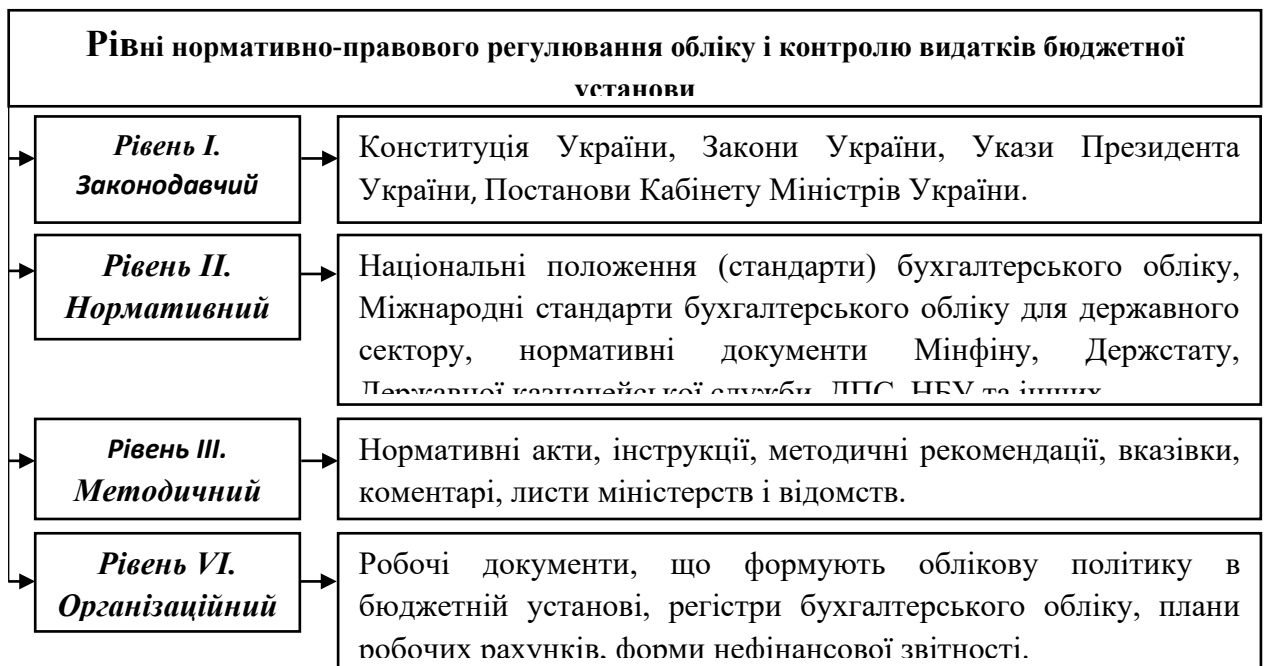

Рисунок 1.2 – Схема ієрархічних рівнів нормативного забезпечення обліку бюджетних установ та органів місцевого самоврядування

Джерело: сформовано автором на опрацьованих літературних джерел

Однак найбільш вживаною у національному законодавчому полі державного сектору залишається ієрархія нормативно-правового регулювання обліку та контролю над видатками в бюджетних установах України. Основні нормативно-правові акти, що регулюють облік та контроль над видатками в бюджетних установах України, включають Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [15]. Цей закон визначає основні правові принципи організації, ведення та складання звітності. Згідно зі статтею 6 цього Закону, нормативно-правове регулювання обліку та контролю над видатками та фінансовою звітністю здійснюється для утворення єдиних правил бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання [15].

Основним правовим актом, який визначає порядок регулювання відносин, що виникають у процесі розробки, розгляду і ухвалення бюджетів, виконання бюджетів та аналізу звітів про їх виконання, є Бюджетний Кодекс України [1]. Організацію та методологію бухгалтерського обліку в бюджетних установах

регулюють інструкції та накази Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів, Державного комітету статистики та інші нормативно-правові акти [9, 19]. Наприклад, накази Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» [24], «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», «Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами» [21, 23], «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» тощо[22].

Згідно з Бюджетним кодексом, бюджетні установи ведуть бухгалтерський облік відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів, що визначено в цьому кодексі [1, 9]. Не менш важливе значення у діяльності бюджетних установ має використання плану рахунків обліку та інструкції з його використання, форм реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, типових кореспонденцій рахунків та інші аспекти [8].

Керівник та головний бухгалтер бюджетної установи несуть відповідальність за дотримання нормативно-правового регулювання обліку та контролю над видатками, а також за правильність застосування методики ведення цього обліку.

Отже, нормативно-правове регулювання обліку та контролю над видатками бюджетної установи складається із чотирьох рівнів: законодавчого, нормативного, методичного та організаційного. Нормативно-правові документи перших двох рівнів визначаються як обов'язкові для дотримання та виконання всіма бюджетними установами, проте вони не повинні протирічити один одному та повинні мати зрозумілий понятійний апарат. Щодо документів третього та четвертого рівнів, то вони є спеціалізованими і використовуються державними установами залежно від їхньої галузевої спрямованості та характеру діяльності.

1.3 Теоретико-методичні засади формування та використання доходів територіальної громади

Для забезпечення безперебійного функціонування життєдіяльності населення і держави в цілому урядом України були вжиті першочергові заходи, згідно з якими бюджети країни були переорієнтовано на військові цілі та здійснення найнеобхідніших соціальних видатків, для підтримки населення.

Бюджет територіальної громади виглядає як план утворення і використання фінансових ресурсів, які необхідні для забезпечення функцій і повноважень органів місцевого самоврядування. Основними об'єктами обліку громади є облік доходів і видатків бюджету, фондів і резервів, витрат на утримання бюджетних установ, матеріальних цінностей бюджетних установ, грошових коштів.

Бюджетним Кодексом України визначено: «доходи бюджету - податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ)» [1]. Доходи місцевого бюджету класифікуються за такими розділами: податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти. Бюджет громади складається із загального та спеціального фондів.

До складу доходної частини загального фонду бюджету громади входять всі доходи, окрім доходів, які передбачаються для зарахування до спеціального фонду бюджету, позики та запозичення. Доходи бюджету територіальної громади умовно поділяють на власні (ті, які органи місцевого самоврядування можуть «заробити») та передані (ті, які місцевим бюджетам передають з інших бюджетів на безповоротній основі. Їх ще називають міжбюджетними трансфертами) [18].

З метою забезпечення безперебійного функціонування установ і закладів бюджетної сфери, комунальних підприємств, задоволення життєво необхідних потреб жителів територіальних громад у період воєнного стану та оперативного і ефективного прийняття управлінських рішень Кабінет Міністрів України ухвалив постанову №252 [4]. Зокрема, відповідно до зазначеної постанови виконання та

формування місцевих бюджетів здійснюється згідно бюджетного законодавства з урахуванням наступних особливостей:

1. органи місцевого самоврядування, їх виконавчі органи, місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації здійснюють бюджетні повноваження до утворення військових адміністрацій;

2. виконавчі комітети відповідних місцевих рад, місцеві державні адміністрації або військові адміністрації: мають право здійснювати без погодження відповідною комісією передачу бюджетних призначень від одного розпорядника до іншого, перерозподіл видатків, приймати рішення про перерахування коштів з місцевого бюджету для здійснення заходів по відсічу збройної агресії і забезпечення національної безпеки, затверджувати місцеві (цільові) програми;

3. місцеві фінансові органи забезпечують складення проектів місцевих бюджетів, які затверджуються рішенням виконавчих комітетів.

Таким чином, зазначена постанова №252 передбачає спрощення механізму формування та виконання місцевих бюджетів з урахуванням особливостей воєнного стану, розширення повноважень органів місцевої влади щодо внесення змін до рішень про місцеві бюджети, про розподіл та перерозподіл обсягів трансфертів, тощо [4].

Міжбюджетне регулювання займає важливу роль у формуванні бюджетної політики та організації бюджетного процесу, яке в свою чергу передбачає перерозподіл фінансових ресурсів між бюджетами задля забезпечення відповідності повноважень для здійснення видатків згідно законодавчих актів, які регулюють їх виконання. Міжбюджетний трансферт є однією із форм виконання засад міжбюджетного регулювання. Стаття 97 Бюджетного Кодексу визначає: «Міжбюджетні трансферти - це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого» [1].

Обсяги міжбюджетних трансфертів щорічно затверджуються Законом про державний бюджет і надаються місцевим бюджетам, які мають взаємовідносини з державним бюджетом – обласні бюджети, бюджети міст обласного значення,

бюджети територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, районні бюджети.

По відношенню до дохідної частини спеціального фонду місцевих бюджетів застосовують інше поняття – «надходження». Це ті ж податкові і неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти, а також повернення кредитів до місцевих бюджетів, кошти від місцевих запозичень, повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу або пред'явлення цінних паперів.

Склад надходжень і доходів спеціального фонду місцевих бюджетів: надходження місцевих бюджетів (повернення кредитів до місцевих бюджетів, кошти від місцевих запозичень, повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу або пред'явлення цінних паперів); доходи місцевих бюджетів (податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти) [18].

Бюджетні установи окрім своєї основної діяльності можуть проводити господарську діяльність, надавати платні послуги, тощо. Такі доходи спрямовуються до спеціального фонду бюджету.

Доходи відіграють головну роль у становленні і розвитку місцевого бюджету. Саме достатній обсяг сформованих доходів вказує на рівень фінансової незалежності громади та ефективне функціонування місцевих фінансів, забезпечуючи фінансування видатків бюджету.

Бюджетний облік на всіх етапах розвитку суспільства спрямований на забезпечення своєчасного і повного надходження доходів до відповідних бюджетів, своєчасного фінансування заходів передбачених відповідним бюджетом, ефективного використання засобів бюджету. Доходи місцевих бюджетів, як податкові, так і неподаткові зараховуються на єдиний рахунок, відкритий в Казначейській службі України. Бухгалтерський облік доходів місцевих бюджетів побудований у відповідності до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та Плану рахунків для узагальнення інформації про факти діяльності суб'єктів державного сектору [19].

Відповідно до Європейської хартії про місцеве самоврядування, головною ознакою фінансової незалежності місцевих органів влади є наявність у їх розпорядженні обсягу фінансових ресурсів, який є необхідний для виконання як власних, так і делегованих повноважень.

Актуальність теми обумовлена воєнним часом та численними зверненнями військових частин щодо підтримки Збройних Сил України в частині придбання органами місцевого самоврядування озброєння, військової техніки, інших матеріальних ресурсів та передачі його силам оборони.

Відповідно до статті 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України – це найважливіша функція держави, всього Українського народу [5]. Звісно вагому роль для відсічі збройної агресії і забезпечення національної безпеки виділено і органам місцевого самоврядування, адже згідно чинного законодавства делеговано повноваження місцевому управлінню в галузі оборони на забезпечення фінансовими і матеріально-технічними та іншими ресурсами і майном руху національного спротиву. Згідно статті 91 Бюджетного кодексу України з місцевого бюджету можуть здійснюватися видатки на заходи та роботи з територіальної оборони та мобілізаційної підготовки місцевого значення.

Незважаючи на це, закон чітко розмежовує і обмежує питання закупівлі товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб оборони. Це низка безпекових законів, зокрема: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про оборону України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про основи національного спротиву» та Бюджетний кодекс України.

Згідно статті 10 Закону України «Про оборону України» організація накопичення озброєння, військової техніки та інших ресурсів належить до основних функцій оборони України [16]. Відповідно до статті 87 Бюджетного кодексу України видатки на забезпечення функціонування установ та закладів Збройних Сил України, інших утворених відповідно до Законів України військових формувань, правоохоронних органів, Служби безпеки України,

органів цивільного захисту, які перебувають у державній власності, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України [1].

Тому, якщо територіальна громада має намір самостійно придбати озброєння, військову техніку чи інші матеріальні ресурси, необхідно розуміти, що частина друга статті 85 Бюджетного кодексу України забороняє планувати та проводити видатки, не віднесені до місцевого бюджету, на утримання бюджетних установ одночасно з різних бюджетів [1]. На теперішній час відсутні способи, що дозволяють громаді оперативно за кошти місцевого бюджету задовольнити запит військової частини і придбати необхідну для оборони техніку чи обладнання.

Лише за наявності фінансового ресурсу громади, за умови забезпечення делегованих і власних повноважень, згідно пункту 22⁵ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Кодексу, з урахуванням норм Закону України «Про правовий режим воєнного стану» з метою відсічі збройної агресії можлива підтримка підрозділів Збройних Сил України, але шляхом передачі субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на підставі затверджених місцевих цільових програм, у яких прописані відповідні цілі та завдання. Виконавцями даних програм можуть бути Міністерство оборони України, військові частини та інші сили оборони і захисту. Видатки місцевого бюджету в такому випадку передбачається за кодом ТПКВК МБ 9800 «Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів».

Крім того, наказом Міністерства фінансів України від 04.04.2022 року № 111 «Про внесення змін до Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» Типову програмну класифікацію видатків та кредитування місцевих бюджетів доповнено кодом 9820 «Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності».

При передачі міжбюджетного трансферту слід врахувати, що видатки здійснюються за рахунок вільного залишку коштів або за рахунок перевиконання доходної частини місцевого бюджету громади та за умови відсутності простроченої кредиторської заборгованості за захищеними статтями видатків. Здійснення фінансування можливе за умови співпраці з військовими частинами та іншими силами оборони України. Тому необхідне письмове звернення командира військової частини чи підрозділу з чіткими обґрунтуваннями і визначеними потребами. Наступним етапом вже буде прийняття рішення про передачу міжбюджетного трансферту на відповідні цілі.

Таким чином, бюджетні кошти використовуються тільки на ті цілі, які визначені бюджетними призначеннями згідно рішення сесії громади, бюджетними асигнуваннями (розпис, кошторис, план використання бюджетних коштів). Бо один із принципів, на яких базується бюджетна система України – це принцип цільового використання бюджетних коштів.

Отже, згідно статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [5].

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ У ФІНАНСОВОМУ УПРАВЛІННІ

2.1 Організаційно-економічна характеристика установи

Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради створене рішенням 3 (позачергової) сесії 7 скликання Нижньосироватської сільської ради від 10 січня 2017 року в результаті створення Нижньосироватської об'єднаної територіальної громади, до якої увійшли п'ять населених пунктів: Нижня Сироватка, Старе Село, Гірне, Вишневе, Барвінкове.

Структуру, чисельність працівників управління затверджує сесія Нижньосироватської сільської ради. На момент проходження фахового стажування кількість штатних одиниць складає чотири.

Управління очолює начальник, якого призначає на посаду та звільняє з посади розпорядження сільського голови згідно чинного законодавства України. На даний час начальником фінансового управління призначена Богомолова Наталія Петрівна.

Фінансове управління у процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє з іншими відділами сільської ради, а також підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, об'єднаннями громадян та громадянами.

Основними завданнями фінансового управління Нижньосироватської сільської ради є:

- = Реалізація політики місцевих органів влади щодо фінансового забезпечення економічного і соціального розвитку громади.

- = Складання проекту бюджету громади і забезпечення його виконання відповідно до вимог бюджетного законодавства.

= Здійснення у встановленому законом порядку фінансування видатків з місцевого бюджету.

= Залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій громади незалежно від форм власності і коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт та утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища.

= Об'єднання на договірних засадах коштів місцевого бюджету громади та інших місцевих бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, вирішення інших питань, що стосуються спільних інтересів громади.

= Здійснення відповідно до законодавства контролю за дотриманням зобов'язань щодо платежів до місцевого бюджету на підприємствах і в організаціях незалежно від форм власності.

На сьогодні промисловий комплекс Нижньосиrowsатської сільської ради представлений наступними промисловими підприємствами:

ТОВ «ФТГ ГРУП» - використовує земельні ділянки площею 4 га для розміщення та обслуговування прядильно-ткацького виробництва з орендною платою 247,0 тис. гривень на рік;

ТОВ «ТРАНСЛОГІСТИК» - використовує земельну ділянку промислового призначення площею 0,6106 га, розмір орендної плати за рік складає 46,5 тис. гривень;

ТОВ «РЕНТА МЛИН» - використовує земельну ділянку площею 2,8 га для розміщення зерносушильного очищувального комплексу, розмір орендної плати в рік становить 149,3 тис. гривень;

ТОВ «Антрейд ЛТД» - використовує земельну ділянку промислового призначення площею 3,2 га та сплачує до бюджету громади орендну плату в сумі 148,2 тис. гривень за рік;

ТОВ «Сервіснафтогаз» - використовує земельну ділянку площею 0,36 га для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд

підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості та сплачує до бюджету громади плату в розмірі 22,4 тис. гривень на рік;

Укладений договір з ФОП Токаренко М.Г. на використання земельної ділянки площею 1,0 га під розміщення пункту технічного огляду вантажних автомобілів з орендною платою 17,1 тис. гривень на рік;

Укладено договір оренди землі з ФОП Лаврентьєвим Олексієм Анатолійовичем для будівництва та обслуговування будівель торгівлі площею 0,1862 га з орендною платою 27,6 тис. гривень на рік;

ТОВ «Альянс стік» орендує земельну ділянку площею 4,5 га з орендною платою 25,5 тис. гривень на рік. Підприємство займається неспеціалізованою оптовою торгівлею, виробництвом чаю та кави, какао, шоколаду.

Земельний фонд Нижньосиригатської сільської ради становить 16,4 тис. га, з них площа сільськогосподарських угідь, що використовується для сільськогосподарського виробництва 13 тис. га.

У виробництві сільськогосподарської продукції на території Нижньосиригатської сільської ради у 2021-2023 роках здійснювали діяльність сім сільськогосподарських підприємств та три фермерських господарства.

ТОВ «Липоводолинський Райснаб» використовує земельні ділянки загальною площею майже 3362,6 га, з них: рілля складає 2803,6 га, сіножаті – 360 га, пасовища – 199 га. Це земельні частки (паї) громадян в кількості 667 шт., не витребувані земельні частки (паї) – 57,4 га, землі під польовими дорогами – 39,6 га та господарські двори – 1,8 га. Розмір орендної плати в рік, який сплачується до бюджету громади, складає 402,5 тис. гривень.

ТОВ «Зерне» використовує земельні ділянки загальною площею 1177,59 га. Це земельні ділянки під проектно-польовими дорогами площею майже 17,4 га, невитребувана земельна частка (пай) площею 3,89 га та земельні ділянки, які використовуються згідно укладених договорів оренди з власниками земельних часток (паї) загальною площею 1156,3 га із них: рілля складає 1148,15 га та сіножаті площею 8,15 га. Розмір орендної плати в рік, який сплачується до бюджету громади, становить 64,0 тис. гривень.

ТОВ «МХП - Урожайна країна» орендує земельні ділянки загальною площею 865,3 га, з них: земельні частки (паї) площею 725,3 га, землі запасу 130 га, проектно-польові дороги майже 10 га та невитребувані частки (паї) в кількості 14 шт. Загальна сума орендної плати, що надходить до бюджету сільської територіальної громади на рік складає 659,5 тис. гривень.

ТОВ АФ «Червоносільська» використовує земельні ділянки площею 2699,6 га, з них: земельні частки (паї) населення – 2548,8 га, не витребувані земельні частки (паї) площею 99 га (35 шт.), під господарськими будівлями та спорудами – 8,4 га, під польовими дорогами – 36,9 га та під піщаним кар'єром - 6,7 га. Загальна сума орендної плати в рік, що надходить до бюджету сільської ради складає 630,2 тис. гривень.

СТОВ «Тепличний» використовує земельні ділянки під господарськими будівлями та дворами площею 37,4 га з орендною платою 52,6 тис. гривень в рік.

ФГ Гордій Мирослав Петрович використовує земельну ділянку площею 5,8 га для сінокошіння.

ФГ Снісаренко Володимир Вікторович використовує 5,8 га землі із них: 4 га - рілля та 1,8 га – сіножаті.

Фермерське господарство «Макаріос» отримало в користування земельну ділянку площею 162 га для ведення фермерського господарства, з орендною платою 612,6 тис. гривень у рік.

За період що досліджується у громаді було реалізовано наступні інвестиційні програми та проекти: здійснено капітальний ремонт харчового блоку Старосільського ліцею на загальну суму 288,8 тис. гривень; побудовано найпростіше укриття в Старосільському ліцею вартістю 1179,3 тис. гривень та аналогічне укриття в Нижньосиrowsатському дошкільному закладі – 871,7 тис. гривень; Виготовлено проектно-кошторисну документацію та здійснено експертизу об'єкта «Нове будівництво споруди подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційного укриття, за адресою: с. Нижня Сироватка, вул. Сумська, 127 – загальною вартістю 329,8 тис. гривень та проведено ремонт тепломережі до харчового блоку Нижньосиrowsатського ліцею

ім. Б.Грінченка в сумі 396,9 тис. грн.

На фінансування галузей соціально-культурної сфери та на соціальний захист направлено коштів загального фонду бюджету у 2021 році у сумі 32112,3 тис. гривень; у 2022 році - 34289,1 тис. гривень та у 2023 році - 35556,6 тис. гривень. Детальний аналіз представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз складу і структури видатків загального фонду бюджету соціально-культурної сфери громади за 2021-2023 роки

Назва видатків	Роки						Відхилення 2023 р. до 2021 р.	
	2021		2022		2023		Абсолютне, +/-	Відносне , %
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%		
Видатки на освіту	26345,2	82,04	27950,1	81,51	28865,9	81,18	+2520,7	-0,86
Видатки на охорону здоров'я	2169,9	6,76	1733,4	5,06	2411,1	6,78	+241,2	+0,02
Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення	1862,4	5,80	2720,7	7,93	2548,1	7,17	+685,7	+1,37
Видатки на культуру і мистецтво	1641,8	5,11	1824,9	5,32	1701,5	4,79	+59,7	-0,32
Видатки на фізичну культуру і спорт	93,0	0,29	60,0	0,18	30,0	0,08	-63,0	-0,21
Всього видатків	32112,3	100,0	34289,1	100,0	35556,6	100,0	+3444,3	0,0

Джерело: розраховано автором за даними кошторису витрат управління

Проаналізувавши склад видатків даної сфери спостерігаємо тенденцію збільшення. Адже видатки на освіту підвищилися на 2520,7 тис. гривень; на охорону здоров'я – на 241,2 тис. гривень; на соціальний захист та соціальне забезпечення - на 685,7 тис. гривень; на культуру і мистецтво – на 59,7 тис. гривень. Лише на фізичну культуру і спорт видатки зменшуються на 63,0 тис. гривень, так як у період військового стану ці видатки не пріоритетні.

Таким чином, як ми бачимо найбільшу питому вагу у загальній структурі видаткової частини займають видатки на освіту, відповідно у 2021 році – 82,04 %; у 2022 році – 81,51 %, а у 2023 році – 81,18 %.

На захищені статті витрат у 2023 році передбачено 45463,6 тис. гривень, що на 63468,9 тис. гривень більше, ніж у 2021 році.

На території Нижньосироватської сільської територіальної громади функціонують чотири заклади освіти: Нижньосироватський ліцей ім. Бориса Грінченка, Старосільський ліцей, Нижньосироватський заклад дошкільної освіти «Золотий ключик» та Старосільський заклад дошкільної освіти «Казка».

Всього у 2023 навчальному році навчанням охоплено 492 учнів із них: Нижньосироватським ліцеєм ім. Бориса Грінченка 290 учні та Старосільським ліцеєм – 202 учня (з них: учні 1-4 класів – 180, учні 5-9 класів – 260, учні 10-11 класів 52). Педагогічний колектив відповідно нараховує 30 та 24 вчителі, всього в ліцеях працює 86 осіб.

Головною умовою безперешкодного доступу дітей до якісної освіти є організація їх підвезення до місць навчання та у зворотному напрямку. Усього потребують підвезення та підвозяться 75 дитини. Підвезення дітей здійснюється шкільними автобусами та рейсовим автобусом. Крім цього, забезпечено безкоштовне підвезення 6 педагогічних працівників рейсовим транспортом (шляхом відшкодування перевізникам коштів за проїзд).

Реформування шкільного харчування, спрямоване на розбудову системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок і здійснюється відповідно до Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі. Здійснено заходи для організації якісного гарячого харчування дітей, капітально відремонтовано харчоблоки у всіх закладах освіти громади.

Учні початкових класів повністю охоплені гарячим харчуванням, на яке були виділені кошти з місцевого бюджету. Безкоштовним харчуванням забезпечуються: діти учасників антитерористичної операції, діти з малозабезпечених сімей, діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування, діти-інваліди, діти з багатодітних сімей, діти з числа внутрішньопереміщених осіб.

Дошкільним вихованням охоплено 103 дитини: Нижньосироватським ЗДО «Золотий ключик» вихованням охоплено 64 дітей, Старосільським ЗДО «Казка» вихованням охоплено 39 дитини. В дитячих садках працює 17 педагогічних

працівників та 21 осіб обслуговуючого персоналу. (ЗДО «Золотий ключик» - 11 педагогів, 12 осіб обслуговуючого персоналу; ЗДО «Казка» - 6 педагогів, 9 осіб обслуговуючого персоналу). Діти віком від 3 до 6 років охоплені дошкільною освітою 100 %. Проблема перевантаження груп закладів дошкільної освіти у громаді відсутня. Черги на зарахування дітей до закладів дошкільної освіти немає.

Медичну допомогу населенню громади надає комунальне некомерційне підприємство «Центральна амбулаторія загальної практики – сімейної медицини с. Нижня Сироватка» до складу якої входять: Нижньосироватська та Старосільська амбулаторії загальної практики сімейної медицини, функціонують два стоматологічні кабінети та одна медична аптека.

Нижньосироватська АЗПСМ налічує 20 штатних одиниць, у тому числі: 3,0 - лікарів, 8 - середнього медичного персоналу, 2,0 - молодшого медичного персоналу, робітників – 7,0 осіб. Ліжковий фонд амбулаторії складає 15 ліжок денного стаціонару.

Старосільська АЗПСМ налічує 7,75 штатних одиниць, у тому числі: 1,0 - лікар, 3,75 - середнього медичного персоналу, 1,0 - молодшого медичного персоналу, робітників – 2,0. Ліжковий фонд амбулаторії складає 7 ліжок денного стаціонару.

На території громади працює два будинки культури, три сільські бібліотеки та музей історії села. В цих закладах працює 11 осіб, з них: працівників бібліотек – 3 особи, працівників будинків культури – 8 осіб.

Робота працівників культури направлена на підтримку традицій, збереження національної культурної спадщини та збагачення духовності нашої громади.

В клубних закладах Нижньосироватської сільської ради є два аматорських хорових колективи із званням «народний»: «Старосільський народний аматорський хоровий колектив» та «Нижньосироватський народний аматорський хоровий колектив». В народному аматорському хоровому колективі

Старосільського сільського будинку культури серед учасників є два Заслужених працівника культури України.

Протягом року в бібліотеках були оформлені книжкові, інформаційно-документальні виставки з нагоди державних свят, визначних подій в історії України, Дня народження видатних діячів та особистостей України, регіону, односельців, організовано онлайн-конкурси дитячих малюнків.

Охарактеризуємо за даними фінансової звітності установи забезпечення наявними засобами та джерелами їх утворення, фінансові результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у складі й структурі власного капіталу.

На підставі даних наведених у таблиці 2.2 проаналізуємо забезпеченість активами фінансового управління та встановимо джерела їх утворення.

Наявні активи в управлінні представлені лише основними засобами, які за період дослідження незмінні та представлені двома групами основних засобів, це «Машини і обладнання», «Малоцінні необоротні матеріальні активи». В абсолютному відношенні, основні засоби зменшилися, в цілому по управлінню на 2282 гривні, в порівнянні з початком 2022 року, але це відбулося за рахунок нарахування в кінці бюджетного року зносу. Фінансові активи, як показують дані фінансових звітів відсутні, так як і витрати майбутніх періодів.

Що стосується джерел формування активів управління, то ми спостерігаємо, що в структурі власного капіталу, це внесений капітал при створенні у 2017 році фінансового управління в сумі 59180 гривень, він є незмінним протягом всього періоду діяльності структурного підрозділу Нижньосиrowsатської об'єднаної територіальної громади.

Наступним і дуже важливим показником є фінансовий результат, ми знаємо що кінцевим результатом діяльності любого суб'єкта господарювання є прибуток (збиток). Якщо, для госпрозрахункового підприємства, збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати, то в бюджеті територіальної громади, якщо витрати перевищують доходи, то він вважається – дефіцитним.

У нашому випадку, як підтверджують дані, як форми №1-дс «Баланс», так і форми №2-дс «Звіт про фінансові результати» фінансове управління, з початком повномасштабної війни має дефіцитний бюджет.

Таблиця 2.2 – Склад та структура активів та пасивів фінансового управління за 2022-2023 роки, грн.

АКТИВ	код рядка	2022 рік		2023 рік		Абсолютне відхилення, +; -	Відносне відхилення
		грн.	%	грн.	%		
1. Нефінансові активи							
Основні засоби:	1000	19898	100,0	17616	100,0	(2282)	0,89
первісна вартість	1001	59180	297,4	59180	335,9	0	0,00
знос	1002	39282	197,4	41564	235,9	2282	1,06
Усього за розділом 1	1095	19898	100,0	17616	100,0	-2282	0,89
II. Фінансові активи							
III. Витрати майбутніх періодів							
БАЛАНС	1300	19898	100,0	17616	100,0	-2282	0,89
ПАСИВ							
I. Власний капітал та фінансовий результат							
Внесений капітал	1400	59180	297,4	59180	335,9	0	0,00
Фінансовий результат	1420	(39282)	-197,4	(41564)	-235,9	(2282)	1,06
Усього за розділом 1	1495	19898	100,0	17616	100,0	-2282	0,89
II. Зобов’язання							
III. Забезпечення							
IV. Доходи майбутніх періодів							
БАЛАНС	1800	19898	100,0	17616	100,0	-2282	0,89

Джерело: сформовано та розраховано автором за даними форми №1-дс Баланс

Доходи управління поділяються на доходи від обмінних та необмінних операцій, доходи від обмінних операцій – це бюджетне асигнування, становить в межах 26 відсотків, а трансферти – близько 74%.

Як відомо, міжбюджетні трансферти – кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. В свою чергу міжбюджетні трансферти поділяються на такі види: дотація вирівнювання; субвенція; кошти, що передаються до державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів; додаткова дотація. Об'єкт дослідження отримав у 2023 році

бюджетного асигнування майже 2 млн. гривень, що більше в порівнянні з базисним роком на 1,96 рази.

Таблиця 2.3 – Фінансовий результат діяльності управління за 2022-2023 роки, грн.

Стаття	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, +; -	Відносне відхилення
ДОХОДИ					
ДОХОДИ від обмінних операцій					
Бюджетне асигнування	2010	610911	663884	52973	1,09
Усього доходів від обмінних операцій	2080	610911	663884	52973	1,09
ДОХОДИ від необмінних операцій					
Трансферти	2110	955281	1870076	775205	1,96
Усього доходів від необмінних операцій	2170	955281	1870076	775205	1,96
УСЬОГО доходів	2200	1566192	2533960	967768	1,62
ВИТРАТИ					
ВИТРАТИ за обмінними операціями					
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	613193	666166	52973	1,09
Усього витрат за обмінними операціями	2290	613193	666166	52973	1,09
ВИТРАТИ за необмінними операціями					
Трансферти	2300	955281	1870076	775205	1,96
Усього витрат за необмінними операціями	2340	955281	1870076	775205	1,96
УСЬОГО витрат	2380	1568474	2536242	967768	1,62
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	- 2282	- 2282	0	1,00

Джерело: сформовано та розраховано автором за даними форми №2-дс Звіт про фінансові результати

Відповідно загальна сума доходів отриманих фінансовим управлінням у 2023 році зросла на 967768 гривень, проти базисного року. Управлінням бюджетне

асигнування направлені в повній сумі на покриття витрат на виконання бюджетних програм. Видатки бюджету (кошторису) відповідно таблиці 2 форми №2-дс за функціональною класифікацією видатків направлені на виконання загальнодержавних функцій, в сумі 1568474 гривень у 2022 році та 2536242 гривень відповідно в 2023 році.

За даними Звіту про рух грошових коштів (форма №3-дс) всі кошти які надійшли та використані, є результатом операційної діяльності, так у звітному році сума склала 2533960 гривень.

Таким чином можна констатувати, що місцевий економічний розвиток – це підґрунтя економічної стабільності, стан за якого громада безперебійно функціонує і розвивається. Але повномасштабне вторгнення окупанта стало викликом для місцевого бюджету, яке відкориговало пріоритети розвитку громади, перенаправивши їх в забезпечення безпеки та виживання.

2.2 Сучасний стан організації бухгалтерського обліку у фінансовому управлінні

Для бухгалтерського обліку доходів загального фонду - відкритих асигнувань, у Фінансовому управлінні Нижньосироватської сільської ради використовують пасивний синтетичний рахунок 70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями загального фонду», субрахунок 701 «Бюджетні асигнування розпорядників бюджетних коштів», субрахунок другого порядку 7011 «Бюджетні асигнування».

Рахунок 70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями» призначено для обліку й узагальнення інформації про доходи, отримані за рахунок бюджетних асигнувань. За кредитом рахунку відображається надходження бюджетних асигнувань, за дебетом - використання за бюджетними асигнуваннями на суму цільового фінансування, яка включається до вартості об'єкта основних засобів; списання з рахунків залишків коштів, не витрачених у звітному році; закриття

рахунку обліку доходів на фінансовий результат виконання кошторису (бюджету) звітного періоду на субрахунок 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду».

Протягом місяця облік операцій із надходження бюджетних асигнувань загального фонду бюджету на реєстраційні рахунки фінансового управління та здійснення видатків з цих рахунків в органах Державної казначейської служби ведеться у накопичувальній відомості руху грошових коштів загального фонду форма 381 (бюджет) - меморіальний ордер № 2.

Записи операцій в ордері здійснюються на підставі щоденних виписок з реєстраційних (особових, поточних) рахунків з доданням до них платіжних інструкцій. Платіжна інструкція та виписка представлені на Рисунках 2.1, 2.2.

Платіжна інструкція N 137 (внутрішній номер 370079798) від "24" вересня 2024 року		Дата отримання "24" вересня 2024 року 09:14:18 Дата валотування 20__ р.
Платник	Фінансове управління Нижньосиротської сільської ради	
Код платника	41092449	Рахунок платника UA888201720344290009000098598
Фактичний платник		
Код фактичного платника		
Надавач платіжних послуг платника	Держказначейська служба України, м.Київ	
Отримувач	ГУК Сум.обл./Н.Сиротська СТТ/11010100	
Код отримувача	37970404	Рахунок отримувача UA788999980333169340000018494
Фактичний отримувач		
Код фактичного отримувача		
Надавач платіжних послуг отримувача	Казначейство України(сл. в.дм. подат.)	
Сума	3 666,08	
Сума словами Три тисячі шістьсот шістдесят шість грн. 08 коп.		
Призначення платежу 101 3710160,2111,Податок з доходів фіз.осіб,утриманий із зарплати за 2половину вересня2024р.		
Структуроване призначення: Код виду платеж: 101 Додаткова інформація запису: 3710160,2111,Податок з доходів фіз.осіб,утриманий із зарплати за 2половину вересня2024р.		
ДР	"25" вересня 2024 року	
		
М.П. платника	Підпис платника	УДКСУ з Сумським районом Система дистанційного обслуговування "Клієнт Казначейства - Казначейство" ОПЛАЧЕНО "25" вересня 2024 року 11:24:17 обліковий номер (реф) 506866823 Казначей: Герасименко Лариса Іванівна
Вив документ - Сергієнко НВ () 24.09.2024 08:59:00 Бухгалтер - Сергієнко НВ (0203115F6E) 24.09.2024 09:00:40 Керівник - Богомолова НП (0203115F70) 24.09.2024 09:03:00 Печатка - ФУ Нижньосиротської сільської ради (0203115F6C) 24.09.2024 09:07:58		

Рисунок 2.1 – Платіжна інструкція на перерахування податку з доходів фізичних осіб, утриманого із заробітної плати

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

ФУ Нижньосирівської с/р

Ідентифікаційний

код за ЄДРПОУ

41092449

ЗАТВЕРДЖЕНО

Нової Міністерства фінансів України

06.09.2017 №755

Код за ДКУД

МЕМОРИАЛЬНИЙ ОРДЕР № 2

за ВЕРЕСЕНЬ місяць 2024 р.
Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)

Одиниця виміру: гривні		Дебет субрахунку 2313										Кредит субрахунку 2313									
№ з/п	Дата виникнення Казначейства (банк)	до кредиту субрахунку										до дебету субрахунку									
		7011	7633	8511	8511	6311	6313	6511	6211	8531	2113	7011	8531	2113	7011	8531	2113	7011	8531	2113	7011
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	06.09.2024	37718,75																			
2	06.09.2024																				
3	06.09.2024	36642,02																			
4	10.09.2024																				
5	24.09.2024	24847,84																			
6	25.09.2024																				
Усього по 3710180		99208,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	12.09.2024	20850,00																			
Усього по 3719710		20850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	02.10.2024	420656,00																			
Усього по 3719770		420656,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Усього:		540714,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Сума оборотів за меморіальним ордером		1081429,22										1081429,22									
Виконавець: Спеціаліст 2 категорії		Н.В.Сергієнко										Н.В.Сергієнко									
Головний бухгалтер		Н.В.Сергієнко										Н.В.Сергієнко									
Додаток на _____ аркушах		01 жовтня 2024 р.										01 жовтня 2024 р.									

Рисунок 2.4 – Меморіальний ордер №2 Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках ДКС України.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

У накопичувальній відомості руху грошових коштів загального фонду за кожною випискою банку записи здійснюються окремими рядками в національній валюті. У графі «№ з/п» такі записи відображаються за одним порядковим номером, проставляється відповідна кореспонденція субрахунків. Отримана сума оборотів за меморіальним ордером переноситься до книги «Журнал-головна». Меморіальний ордер №2 у фінансовому управлінні підписується спеціалістом II категорії, на якого покладені обов'язки виконання головного бухгалтера – Наталія СЕРГІЄНКО. Меморіальний ордер №2 фінансового управління Нижньосиригатської сільської ради зображений на Рисунку 2.4.

Для обліку наявності та руху коштів на поточних рахунках в органах Державної Казначейської служби установа застосовує субрахунок 2311 - «Поточні рахунки в банку».

Таблиця 2.4 - Типова кореспонденція рахунків з обліку операцій з грошовими коштами у фінансовому управлінні

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Отримання асигнувань на виконання своїх повноважень, визначених законодавством	2311	7011
Отримання цільового фінансування для придбання основних засобів та/або їх поліпшення	2311	5411
Списання з рахунків залишків коштів, виділених асигнувань, не витрачених у звітному році	7011	2311
Сплачено суми постачальникам згідно з пред'явленими рахунками за матеріальні цінності та отримані послуги після надходження матеріальних цінностей, отримання послуг	6211	2313
Перераховано до бюджету ПДФО	6311	2313
Перерахування до бюджету військового збору	6311/1	2313
Перераховано нарахований ЄСВ	6313	2313
Видано кошти на виплату заробітної плати	6511	2313
Перерахування поточних трансфертів	8511	2313

Джерело: сформовано автором

За дебетом рахунку відображається надходження грошових коштів на рахунки в органах Казначейства, за кредитом - їх використання. Щодня, при наявності звичайно операцій, на підставі виписок складаються накопичувальні відомості окремо за кожним реєстраційним рахунком, за кожною програмною класифікацією видатків місцевого бюджету.

Операції з руху коштів спеціального фонду на поточних (спеціальних реєстраційних) рахунках відображають у «Меморіальному ордері № 3 - Накопичувальній відомості руху грошових коштів спеціального фонду в органах Державної Казначейської Служби України (установах банків)», які відкривають окремо для кожного виду коштів спеціального фонду. Рух коштів за рахунок спеціального фонду у фінансовому управлінні відбувається за рахунок передачі коштів із загального фонду на відповідні цілі, в основному це міжбюджетні трансферти у вигляді інших субвенцій чи субвенцій державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів. За такими програмами в частині передачі міжбюджетних трансфертів кошториси не складаються. Форма меморіального ордеру № 3 представлена на рисунку 2.5.

Меморіальний ордер № 3
за Листопад місяць 2024 року
накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)

№ сл	Дата випуску органу Казначейства (банк)	Дебет субрахунку до кредиту субрахунків	Кредит субрахунку до дебету субрахунків
1	05.07.2024	38350.00	38350.00
2	10.07.2024	100000.00	100000.00
3	10.07.2024	100000.00	100000.00
4	10.07.2024	100000.00	100000.00
5	10.07.2024	100000.00	100000.00
6	10.07.2024	100000.00	100000.00
7	10.07.2024	100000.00	100000.00
8	10.07.2024	100000.00	100000.00
9	10.07.2024	100000.00	100000.00
10	10.07.2024	100000.00	100000.00
11	10.07.2024	100000.00	100000.00
12	10.07.2024	100000.00	100000.00
13	10.07.2024	100000.00	100000.00
14	10.07.2024	100000.00	100000.00
15	10.07.2024	100000.00	100000.00
16	10.07.2024	100000.00	100000.00
17	10.07.2024	100000.00	100000.00
18	10.07.2024	100000.00	100000.00
19	10.07.2024	100000.00	100000.00
20	10.07.2024	100000.00	100000.00
21	10.07.2024	100000.00	100000.00
22	10.07.2024	100000.00	100000.00
23	10.07.2024	100000.00	100000.00
24	10.07.2024	100000.00	100000.00
25	10.07.2024	100000.00	100000.00
26	10.07.2024	100000.00	100000.00
27	10.07.2024	100000.00	100000.00
28	10.07.2024	100000.00	100000.00
29	10.07.2024	100000.00	100000.00
30	10.07.2024	100000.00	100000.00
31	10.07.2024	100000.00	100000.00
32	10.07.2024	100000.00	100000.00
33	10.07.2024	100000.00	100000.00
34	10.07.2024	100000.00	100000.00
35	10.07.2024	100000.00	100000.00
36	10.07.2024	100000.00	100000.00
37	10.07.2024	100000.00	100000.00
38	10.07.2024	100000.00	100000.00
39	10.07.2024	100000.00	100000.00
40	10.07.2024	100000.00	100000.00
41	10.07.2024	100000.00	100000.00
42	10.07.2024	100000.00	100000.00
43	10.07.2024	100000.00	100000.00
44	10.07.2024	100000.00	100000.00
45	10.07.2024	100000.00	100000.00
46	10.07.2024	100000.00	100000.00
47	10.07.2024	100000.00	100000.00
48	10.07.2024	100000.00	100000.00
49	10.07.2024	100000.00	100000.00
50	10.07.2024	100000.00	100000.00
51	10.07.2024	100000.00	100000.00
52	10.07.2024	100000.00	100000.00
53	10.07.2024	100000.00	100000.00
54	10.07.2024	100000.00	100000.00
55	10.07.2024	100000.00	100000.00
56	10.07.2024	100000.00	100000.00
57	10.07.2024	100000.00	100000.00
58	10.07.2024	100000.00	100000.00
59	10.07.2024	100000.00	100000.00
60	10.07.2024	100000.00	100000.00
61	10.07.2024	100000.00	100000.00
62	10.07.2024	100000.00	100000.00
63	10.07.2024	100000.00	100000.00
64	10.07.2024	100000.00	100000.00
65	10.07.2024	100000.00	100000.00
66	10.07.2024	100000.00	100000.00
67	10.07.2024	100000.00	100000.00
68	10.07.2024	100000.00	100000.00
69	10.07.2024	100000.00	100000.00
70	10.07.2024	100000.00	100000.00
71	10.07.2024	100000.00	100000.00
72	10.07.2024	100000.00	100000.00
73	10.07.2024	100000.00	100000.00
74	10.07.2024	100000.00	100000.00
75	10.07.2024	100000.00	100000.00
76	10.07.2024	100000.00	100000.00
77	10.07.2024	100000.00	100000.00
78	10.07.2024	100000.00	100000.00
79	10.07.2024	100000.00	100000.00
80	10.07.2024	100000.00	100000.00
81	10.07.2024	100000.00	100000.00
82	10.07.2024	100000.00	100000.00
83	10.07.2024	100000.00	100000.00
84	10.07.2024	100000.00	100000.00
85	10.07.2024	100000.00	100000.00
86	10.07.2024	100000.00	100000.00
87	10.07.2024	100000.00	100000.00
88	10.07.2024	100000.00	100000.00
89	10.07.2024	100000.00	100000.00
90	10.07.2024	100000.00	100000.00
91	10.07.2024	100000.00	100000.00
92	10.07.2024	100000.00	100000.00
93	10.07.2024	100000.00	100000.00
94	10.07.2024	100000.00	100000.00
95	10.07.2024	100000.00	100000.00
96	10.07.2024	100000.00	100000.00
97	10.07.2024	100000.00	100000.00
98	10.07.2024	100000.00	100000.00
99	10.07.2024	100000.00	100000.00
100	10.07.2024	100000.00	100000.00

Рисунок 2.5 - Меморіальний ордер №3 Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках ДКС України.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Найважливішим об'єктом обліку бюджетних установ слід вважати працю. Умови та розміри оплати праці працівників фінансового управління Нижньосироватської сільської ради регулюються відповідно Кодексом Законів про працю, Законом України «Про оплату праці».

Правові норми щодо оплати праці працівників органів місцевого самоврядування в частині заробітної плати визначаються статтею 21 Закону України «[Про службу в органах місцевого самоврядування](#)» [14]. Умови оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування визначаються органом місцевого

самоврядування виходячи з умов оплати праці, встановлених постановою Кабінету Міністрів України «[Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів](#)» від 09 березня 2006 року № 268 та схем посадових окладів згідно з додатками 48-53 і 57 до зазначеної постанови [17]. Оплата праці працівників бюджетних установ, в тому числі і працівників фінансового управління, здійснюється за кодом економічної класифікації видатків 2111 «Оплата праці». Фонд оплати праці працівників фінансового управління формується за рахунок коштів місцевого бюджету.

У фінансовому управлінні Нижньосиригівської сільської ради застосовують штатно-окладну форму оплати праці. При штатно-окладній формі оплати праці кожному працівникові встановлюється місячний посадовий оклад згідно зі штатним розписом та розрахунком до штатного розпису фінансового управління Нижньосиригівської сільської ради (Рисунок 2.6).

ШТАТНИЙ РОЗПИС на 2024 рік
Фінансове управління Нижньосиригівської сільської ради.
(вводиться з 01 травня 2024 року)

№ з/п	Назва структурного підрозділу та посади	Класифікаційний код посади	Кількість штатних одиниць	Посадовий оклад (грн.)	Сума зарплатної плати на місяць за посадовим окладом (грн.)
1	Адміністративне управління		1	11 573,00	11 573,00
2	Спеціаліст ІІ категорії		1	7 100,00	7 100,00
3	Спеціаліст		1	7 100,00	7 100,00
4	Спеціаліст		1	7 100,00	7 100,00
	Всього		4		32 873,00

Рисунок 2.6 – Штатний розпис на 2024 рік Фінансового управління

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

В розрахунку до штатного розпису фінансового управління, створення якого є обов’язковим, зазначають назву структурного підрозділу та посаду; посадовий оклад; надбавки: за ранг, за вислугу років, тощо.

На підставі табелю обліку робочого часу розраховується місячний розмір зарплатної плати працівників.

Заробітна плата працівників управління, як структурного підрозділу органу місцевого самоврядування, включає гарантовані законодавством України виплати. Це посадовий оклад; надбавки; доплати; премії; матеріальні допомоги (на оздоровлення під час відпустки і на вирішення соціально-побутових питань). Закон також передбачає інші види заохочення для працівників органів місцевого самоврядування. Це надбавка за ранг, за вислугу років (від 10 до 40%), надбавку до зарплати (до 50%) та премії (від 10%).

Преміювання працівників та надання матеріальної допомоги відбувається згідно із затвердженим положенням про преміювання. Конкретний розмір премії працівнику зазначається у наказі про преміювання, а керівнику – у наказі про преміювання, який видає орган вищого рівня – Нижньосиригівська сільська рада Сумського району Сумської області.

Враховуючи кількість відпрацьованих днів (годин) та встановлений місячний посадовий оклад (погодинну ставку оплати) здійснюється нарахування за відпрацьований час заробітної плати безпосередньо в розрахунково-платіжній відомості.

На заробітну плату працівників бюджетних установ нараховуються і з неї вираховуються ті ж податки і внески, що й для госпрозрахункових підприємств. У 2024 році із заробітної плати утримується податок з доходів фізичних осіб (18 %) та військовий збір (1,5 %). Загальна ставка нарахувань на заробітну плату єдиного внеску становить 22,0 відсотка. Нарухування на оплату праці працівників бюджетних установ здійснюється за кодом економічної класифікації видатків 2120 «Нарухування на оплату праці».

Операції з нарахування заробітної плати відображаються у меморіальному ордері № 5 «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій». У фінансовому управлінні складаються як мінімум дві розрахунково-платіжні відомості. А саме, розрахунково-платіжна відомість за першу половину місяця та розрахунково-платіжна відомість за другу половину місяця. За підсумками даних відомостей створюється зведена розрахунково-платіжна відомість за місяць по структурному підрозділу.

До меморіального ордера додаються всі документи, які є підставою для нарахування заробітної плати. Це таблиці обліку використання робочого часу, витяги з наказів про зарахування працівників, їх звільнення, про преміювання та встановлення надбавок та доплат, тощо. Форма меморіального ордера проілюстрована на Рисунку 2.7.

Наименование операции	Дебет	Кредит	Сумма
Нараховано заробітної плати	6211	6511	81518.53
Нараховано доплати з урахуванням неперерахованої до 6 днів	6211	6511	2114
Нараховано доплати з урахуванням неперерахованої плати 6 днів	6212	6513	17850.08
Нараховано суми вилучення 22,8%	6212	6513	14637.34
Нараховано суми вилучення для пенсії 6,41%	6511	6511	1219.78
Утримано зарплатний податок з грошової	6511	6515	1219.78
Утримано суми профспівомовних вилучень	6511	6515	1219.78
Утримано військовий збір 1,5%	6511	6515	1219.78
Усього			115065.73

Рисунок 2.7 – Меморіальний ордер №5 Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

На синтетичному рахунку 62 «Розрахунки за товари, роботи, послуги» фінансове управління відображає облік й узагальнення інформації щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги, реалізовану продукцію, використовуючи при цьому субрахунок 6211 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

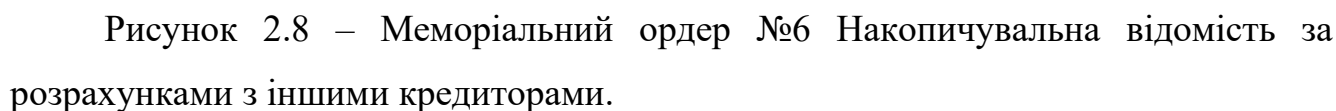
Таблиця 2.5 – Кореспонденція рахунків з обліку оплати праці, яка складається у фінансовому управлінні

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Нараховано заробітну плату працівникам управління	8011	6511
Відображено допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до 5 днів	8011	6511
Відображено допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю після 5 днів, за рахунок коштів фонду	2114	6511
Нараховано ЄСВ на фонд оплати праці, 22%	8012	6313
Нараховано ЄСВ, 8,41% (для інвалідів)	8012	6313
Утримано податок з доходів фізичних осіб, 18%	6511	6311
Утримано військовий збір, 1,5%	6511	6311/1

Джерело: сформовано автором

За кредитом рахунку відображають виникнення заборгованості, за дебетом - її погашення, списання тощо. Операції по розрахунках з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги відображаються у меморіальному ордері № 6 «Накопичувальна відомість з розрахунками з іншими кредиторами». Форма меморіального ордеру зображена на Рисунку 2.8.

Для ефективного і якісного виконання поставлених цілей та завдань фінансове управління в процесі своєї діяльності використовує запаси - зокрема, канцелярські товари. Канцелярські товари обліковуються на субрахунку 1812 «Малоцінні та швидкозношувані предмети». Видатки на придбання канцелярських товарів здійснюють за кодом економічної класифікації видатків (КЕКВ) 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар». Фінансове управління розраховується за придбані канцелярські товари за фактом постачання згідно укладених договорів та накладних. Підставою для оприбуткування канцелярських товарів є накладна. Списують їх з балансу після видачі у користування на підставі відомості видачі матеріалів для потреб установи. Відомість зображена на Рисунку 2.9.

Файл

Главная

Вставка

Разметка страницы

Формулы

Данные

Рецензирование

Вид

Foxit Reader PDF

Что вы хотите сделать?

Выход

Общий доступ

Відомість канцтовари жовтень2023.xls [Режим совместимости] - Excel

Вход

Общий доступ

A20

X

✓

fx

23.10.2023

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1									ЗАТВЕРДЖУЮ								
2							Керівник установи		Наталія БОГОМОЛОВА								
3																	
4									" 27 " жовтня 2023 р.								
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	
21																	
22																	
23																	
24																	
25																	
26																	
27																	

Готово

Лист1

Лист2

Лист3

+

ibuhalter.net ...

магістерська

ФУ

1815-41092449...

облік на маг...

Відомість кан...

UK

14:38

28.10.2024

91%

Рисунок 2.9 - Відомість видачі матеріалів для потреб установи через матеріально-відповідальну особу

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Таблиця 2.6 - Кореспонденція рахунків з придбання та видачі у користування канцелярських товарів у фінансовому управлінні

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Оприбутковано канцтовари	1812	6211
Передано канцтовари для використання	8013	1812
Закриття рахунків витрат наприкінці звітного періоду	5511	8013

Джерело: сформовано автором

На підставі операцій зі списання матеріалів у фінансовому управлінні формується накопичувальна відомість витрачання матеріалів - Меморіальний ордер №13. Форма меморіального ордеру зображена на Рисунку 2.10.

Фінансове управління Нижньосиріватської с/р
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 41092449

МЕМОРІАЛЬНИЙ ОРДЕР № 13
за ЖОВТЕНЬ місяць 2023року
Накопичувальна відомість витрачання матеріалів

№ п/п	Дата	Номер документа	Назва документа	Кредит субрахунків				Дебет субрахунків								Разом	
				1812	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1	27.10.2023		Списано канц. товари по відомості	7919,04				2210	7919,04								7919,04
																	0,00
																	0,00
																	0,00
																	0,00
			Разом по ордеру	7919,04		0,00			7919,04								7919,04
			Сума оборотів за меморіальним ордером	7919,04			грн.										

Виконавець _____
Головний бухгалтер: _____ " 01" листопада 2023 року

МЕМОРІАЛЬНИЙ ОРДЕР № 13
за ЛИСТОПАД місяць 2023року
Накопичувальна відомість витрачання матеріалів

Рисунок 2.10 – Меморіальний ордер №13 Накопичувальна відомість витрачання матеріалів.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Головним фінансовим підсумком діяльності фінансового управління є показник фінансового результату. Визначення фінансових результатів звітного періоду установи є однією із заключних стадій обліку. Для визначення

фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, на які були направлені зазначені доходи.

Фінансовий результат звітного періоду може бути позитивним, негативним чи нульовим. Фінансовий результат - це показник, що характеризує ефективність роботи фінансового управління, раціональність використання бюджетних коштів в умовах обмеженості бюджетного фінансування місцевого рівня.

Згідно із НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», фінансовий результат управління визначає як мінімум один раз на квартал та в цілому за звітний бюджетний рік. Для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати звітного періоду фінансове управління Нижньосироватської сільської ради користується Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, в якому виділено синтетичний рахунок 55 «Фінансовий результат», який має наступні субрахунки:

- 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»;
- 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису».

Облік фінансових результатів виконання кошторисів об'єкт дослідження здійснює за рахунок відображення відповідних бухгалтерських проведення зі списання доходів і видатків установи на субрахунок 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду». При цьому видатки управління списують у дебет, а доходи управління - у кредит цього субрахунку.

Не закривають на результати виконання кошторису доходи та видатки майбутніх періодів. До витрат майбутніх періодів відносяться витрати, сплачені авансом. У фінансовому управлінні такими витратами може бути передплата періодичних видань. Але останнім часом в зв'язку з економією бюджетних коштів в установі такі видатки не передбачаються. Зазначені витрати обліковують на субрахунку 2911 «Витрати майбутніх періодів розпорядників бюджетних коштів» і списують на відповідні витрати у періоді, до якого вони належать.

Незалежно від того яким буде результат виконання кошторисів, його слід ретельно проаналізувати щоб приймати в майбутньому обґрунтовані управлінські рішення з метою недопущення порушень використання бюджетних коштів.

Згідно з вимогами Бюджетного Кодексу України всі залишки на рахунках розпорядників бюджетних коштів у кінці року підлягають закриттю. При цьому залишок за коштами загального фонду повертається до бюджету Нижньосироватської сільської територіальної громади. Це вказує на неповне використання бюджетних асигнувань, що у новому поточному бюджетному періоді може призвести до того, що сума асигнувань за загальним фондом з місцевого бюджету може бути зменшена на суму таких невикористаних асигнувань.

Підстава (посилання на документи або зміст запису)	За дебетом рахунка	За кредитом рахунка	Сума
1 Закриття рахунків доходів	7011	5511	903282,83
2 Закриття рахунків витрат	5511	8011	166427,73
3 Закриття рахунків витрат	5511	8012	36614,1
4 Закриття рахунків витрат	5511	8013	18269,04
5 Закриття рахунків витрат	5511	8014	2282,28
6 Закриття рахунків витрат	5511	8511	681971,96
7 Накопичений фін.результат	5512	5511	2282,28
8 Нараховано знос на основні засоби за 2023 рік	8014	1411	2282,28
Разом			1813412,5
Сума оборотів за меморіальним ордером	1813412,50		

Рисунок 2.11 - Меморіальний ордер №17 за грудень 2023 року.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Залишок за субрахунком 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду» на кінець року визначається розрахунковим способом і може бути як кредитовим, так і дебетовим. У кінці року залишок за субрахунком 5511 переводиться на субрахунок 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та відображається в пасиві балансу у вигляді додатного чи від'ємного сальдо відповідно облікової політики та у разі виправлення помилок минулих звітних періодів.

Закриття рахунків доходів і витрат здійснюють на підставі підпунктів 6.1, 6.2 Типової кореспонденції й оформляють у меморіальному ордері №17. Форма меморіального ордеру представлена на Рисунку 2.14.

Після закінчення місяця меморіальні ордери і допоміжні відомості до них підписуються головним бухгалтером. Місячні обороти ордерів переносять у Журнал - Головну книгу. Для кожного синтетичного рахунка в Журнал - Головні книзі відводиться окрему сторінку, а для запису місячних оборотів меморіальних ордерів відводиться окремий рядок. Кредитові обороти ордерів у Журнал - Головну книгу переносяться загальним підсумком, дебетові обороти записують окремими сумами із різних меморіальних ордерів. Отже, меморіальні ордери і Журнал - Головна книга пов'язані одне з одним і дають чітку розгорнуту кореспонденцію по дебету і кредиту кожного рахунку.

Таблиця 2.6 - Послідовність дій по закриттю рахунків обліку доходів і витрат, визначення фінансових результатів діяльності фінансового управління

№ п/п	Зміст запису	За дебетом рахунку	За кредитом рахунку
1.	Нарахування зносу на основні засоби	8014	1411
Закриття рахунків доходів на фінансові результати виконання кошторису звітного періоду			
2.	Закриття рахунку доходів	7011	5511
Закриття рахунків витрат на фінансові результати виконання кошторису звітного періоду			
3.	Закриття рахунку витрат на оплату праці	5511	8011
4.	Закриття рахунку витрат на відрахування на соціальні заходи (нарахування ЄСВ)	5511	8012
5.	Закриття рахунку витрат на матеріальні витрати	5511	8013
6.	Закриття рахунку витрат на амортизацію	5511	8014
7.	Закриття рахунку витрат на витрати за необмінними операціями (трансфerti)	5511	8511
Формування накопиченого фінансового результату виконання кошторису			
8.	Накопичений фінансовий результат	5512	5511

Джерело: сформовано автором

Наприкінці місяця по кожному рахунку Журнал - Головної книги виводиться залишок, тобто сальдо, яке записується в окрему графу. Журнал - Головна книга фінансового управління представлена візуально на Рисунках 2.12 – 2.15.

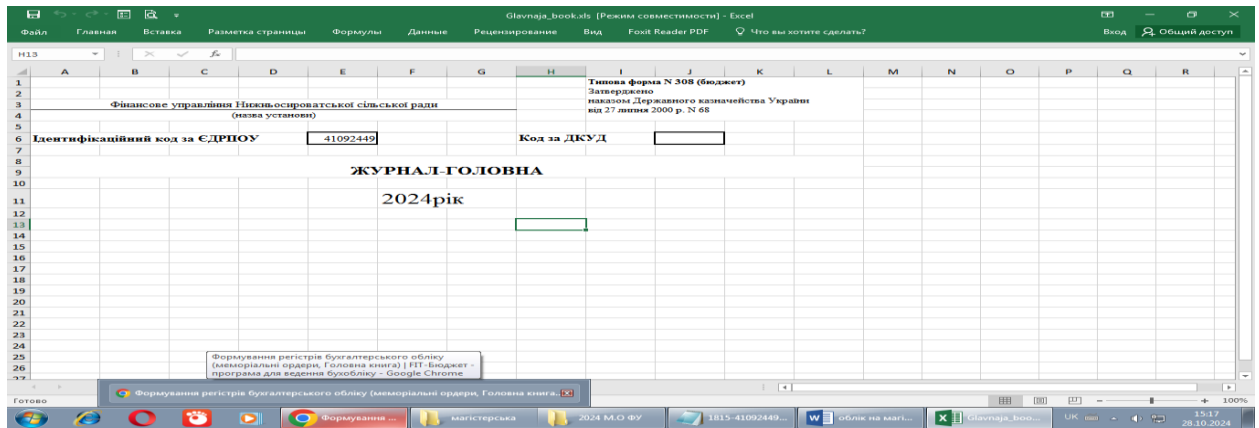

Рисунок 2.12 – Титульна сторінка Журнал-Головної за 2024 рік.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

ФайлГлавнаяВставкаРазметка страницыФормулыДанныеРецензированиеВидFoxit Reader PDFЧто вы хотите сделать?ВходОбщий доступ

ВГ14Xfx

Обороты за субрахунками																				Обороты за субрахунками									
N ра ди	Дата	N меморі ального ордера	Сума оборотів за меморіальним ордером	1014		1113		1312(кап.інвестиції)		1411(Знос основи)		1412(знос інші)		1513(запаси)		1812 (канц.товари)		2114 (лікарняні соц.страх)		2313(рес.тра.раху нки)		2314 (рес.тр. .Лікарняні Ф							
				Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кр								
7 Записки за субрахунками на початок місяця:				30817,00	0,00	28362,75	0,00	0,00	0,00	0,00	27382,66	0,00	14181,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
1		1																											
2		2	809252,06																		404626,03	404626,03							
3		3																											
4		4																											
5		5	100848,14																										
6		6																											
7		17	1181049,94																										
8																													
9																													
10																													
11																													
12																													
13																													
14																													
15																													
16																													
17																													
18																													
19																													
20																													
21																													
22																													
23																													
24			Усього:		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	404626,03	404626,03	0,00						
25			Записки за субрахунками на кінець місяця:		30817,00	0,00	28362,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27382,66	0,00	14181,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	404626,03	404626,03	0,00					
26																													
27																													

Готово

Рисунок 2.13 – Сторінка 1 Журнал-Головної книги за червень 2024 року фінансового управління Нижньосиріватської сільської ради.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Заключним етапом є складання фінансової, податкової та бюджетної звітності, для цього використовуються безпосередньо дані Журнал-Головної книги фінансового управління.

2.3 Автоматизація процесів управління місцевими фінансами Нижньосироватської сільської територіальної громади

В процесі створення бюджетних документів, обробки даних, які в них містяться, для підвищення автоматизації процесів в сфері управління місцевими фінансами Нижньосироватської сільської територіальної громади фінансове управління використовує програмний продукт «АІС «Місцеві бюджети рівня міста, району «2006»», яка створена Міністерством фінансів України. За допомогою програми АІС здійснюється прозоре забезпечення формування даних в управлінні бюджетом громади. Загальна форма програми зображено на Рисунку 2.16.

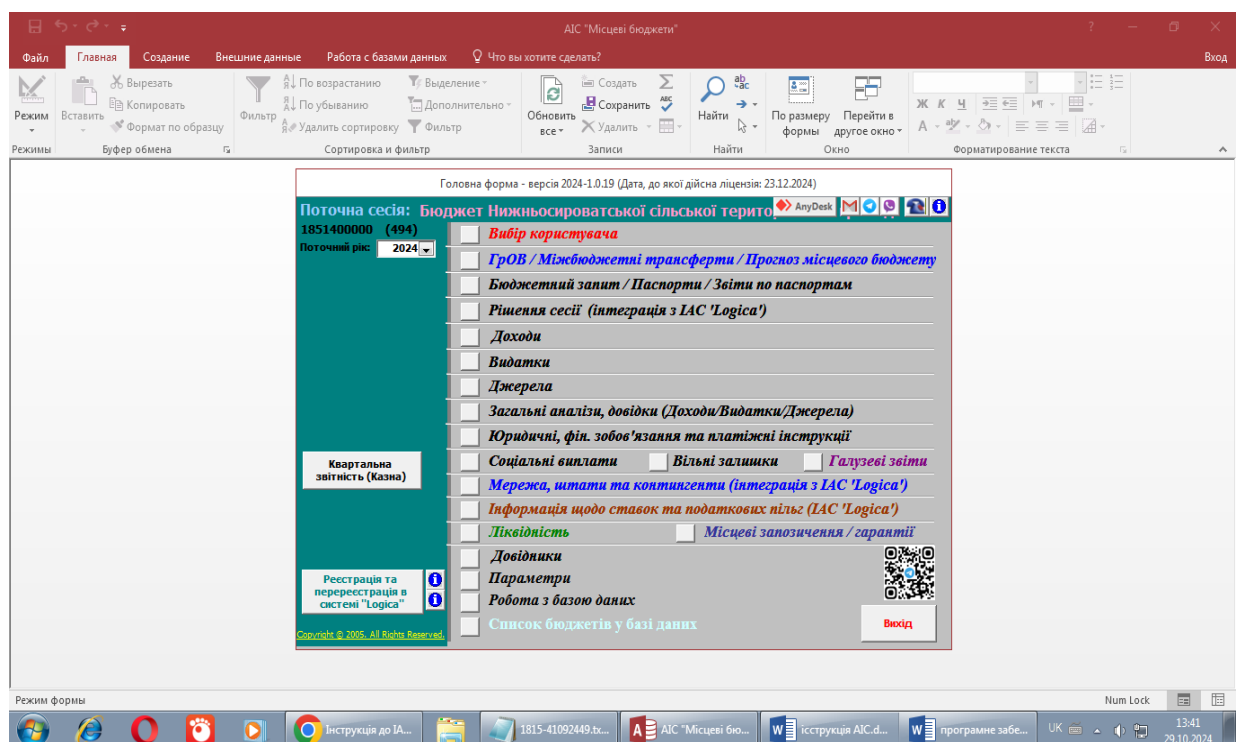
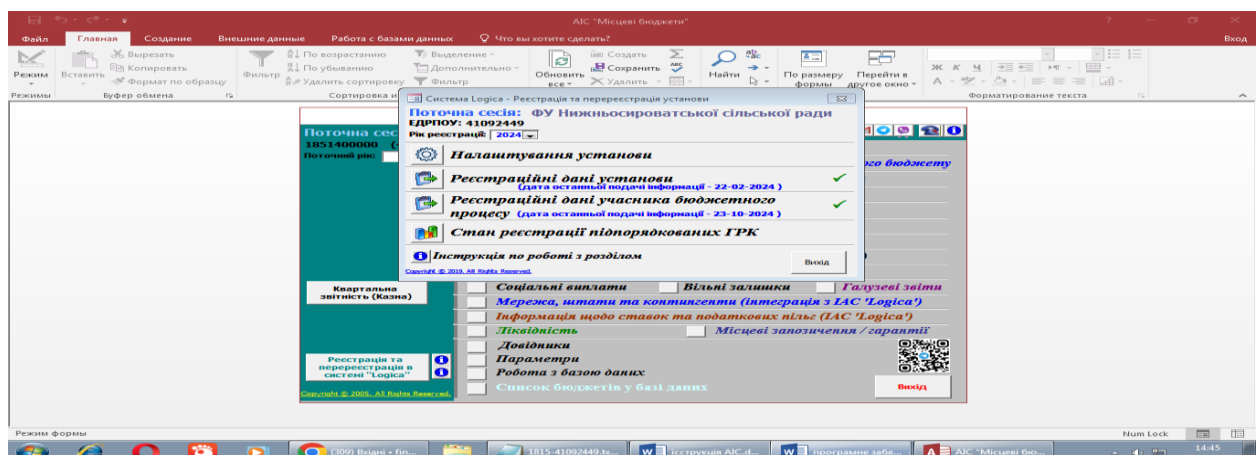

Рисунок 2.16. - Узагальнена форма АІС «Місцеві бюджети».

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Тоді на екран виводиться форма поточної сесії програми (Рисунок 2.18).

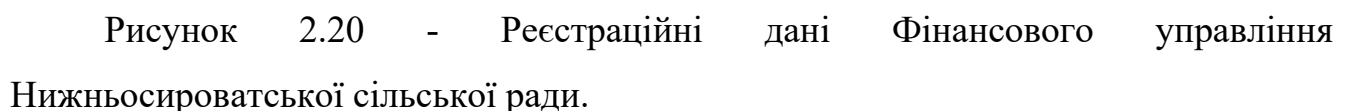

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Налаштування установи». Ця кнопка призначена для перегляду введених даних установи. При натисканні кнопки виводиться форма, представлена на Рисунку 2.19.

«Реєстраційні дані установи». Ця кнопка призначена для формування та відправки реєстраційних даних фінансового управління до сервера «LOGICA». Після натискання кнопки, на екран виводиться форма, відображена на Рисунку 2.20.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Реєстраційні дані учасника бюджетного процесу». Ця функція передбачена для заповнення інформації не власне по своїй організації, як фінансового органу, а й по всіх головних розпорядниках громади, де вказано код ЄДРПОУ, код відомчої класифікації, найменування закладу/установи, бізнес-роль, типова програмна класифікація видатків та кредитування місцевого бюджету (Рисунок 2.21).

The screenshot shows the 'Registration data of the participant in the budgetary process' window. It contains a form for entering organizational data, including codes for EDRPOU, business role, and budgetary classification. Below the form, there is a table of budgetary classifications (KVK) and a list of budgetary items (TKVK) with their corresponding codes and descriptions.

ЄДРПОУ	КВК	Найменування закладу/установи	Бізнес-роль	ТКВКМС
41092449	01	Фінансове управління Нічмисорівської сільської ради Сунського району Сунської області	ГРК	01010100, 0113, 3032, 3033, 3039
41092449	06	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму	ГРК	0160, 0101, 1021, 1031, 1061, 114
41092449	37	Фінансове управління Нічмисорівської сільської ради Сунського району Сунської області	ГРК	0160, 0710, 9710, 9770, 9800

Рисунок 2.21 - Реєстраційні дані учасника бюджетного процесу.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Стан реєстрації підпорядкованих головних розпорядників коштів». В цьому розділі міститься інформація про дату реєстрації і саму реєстрацію головних розпорядників головних коштів (Рисунок 2.22).

The screenshot shows the 'Status of registration of subordinated main cost managers' window. It displays a table with columns for 'Name of the institution' and 'Registration date'. The table shows the registration status for the 'Financial Administration of Nychmysorivskaya Rural Council' and the 'Department of Education, Culture, Youth, Sports and Tourism'.

Найменування установи	Дата реєстрації
37 - Фінансове управління Нічмисорівської сільської ради Сунського району Сунської області	23.10.2024
01 - Нічмисорівська сільська рада Сунського району Сунської області	01.02.2024
06 - Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Нічмисорівської сільської ради Сунського району Сунської області	23.10.2024

Рисунок 2.22 - Стан реєстрації підпорядкованих головних розпорядників коштів

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Інформацію про стан реєстрації можна отримати шляхом накладання електронного підпису керівника за допомогою апаратного ключа установи. Центр сертифікації ключа підтягується автоматично. Після вводу паролю захисту ключа залишається натиснути кнопки «зчитати ключ» та «підписати». Форма підпису сфокусована на Рисунку 2.23.

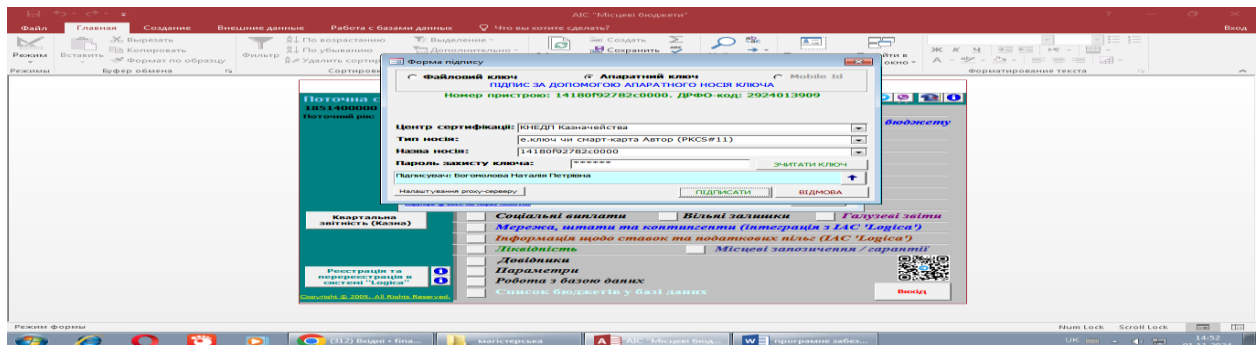

Рисунок 2.23 – Файловий ключ підпису за допомогою апаратного носія

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Після здійснення налаштувань програми АІС «Місцеві бюджети» фінансове управління користується всіма можливостями програмного продукту. Розпочинається робота з відкриття головної форми програми, на якій відкривається перелік всіх функцій: «Вибір користувача». В даному розділі заповнюється вид бюджету, а саме: код області (18 – Сумська область), вид бюджету (5 – територіальна громада), код бюджету (18514000000 – бюджет Нижньосиригівської територіальної громади). Дана функція віддзеркалена на Рисунку 2.24.

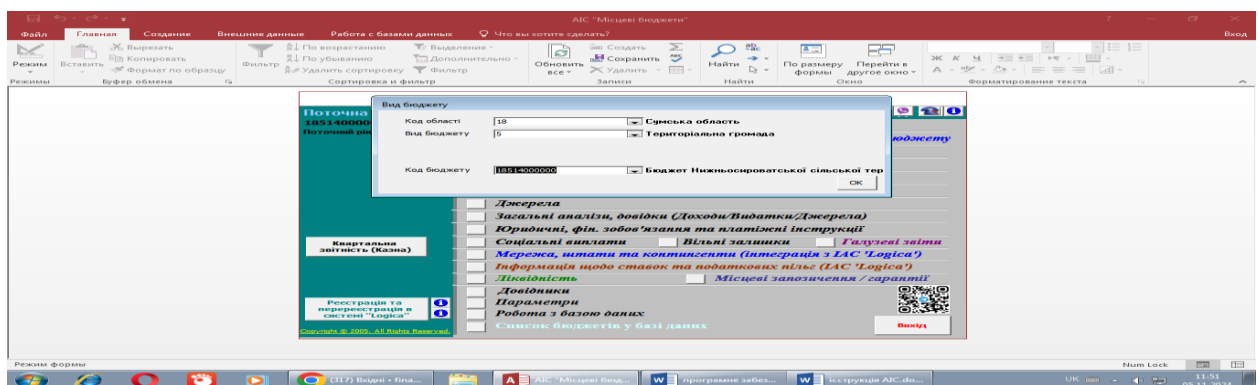

Рисунок 2.24 - Вибір користувача, учасника бюджетного процесу

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«ГрОВ/Міжбюджетні трансферти/Прогноз місцевого бюджету». Цей розділ надає можливість формування форм таких як граничні обсяги видатків до прогнозу місцевого бюджету, показники міжбюджетних трансфертів (іншим місцевим бюджетам), перегляд «міжбюджетних трансфертів» (переданих нам), бюджетні пропозиції місцевого бюджету фінансового управління (по КВК 37), перегляд «бюджетних пропозицій» підлеглих установ, прогноз місцевого бюджету на відповідний рік. У період воєнного стану прогнозування місцевого бюджету не здійснювалося, так як призупинено середньострокове бюджетне планування. Вигляд даного розділу сфокусовано на Рисунку 2.25.

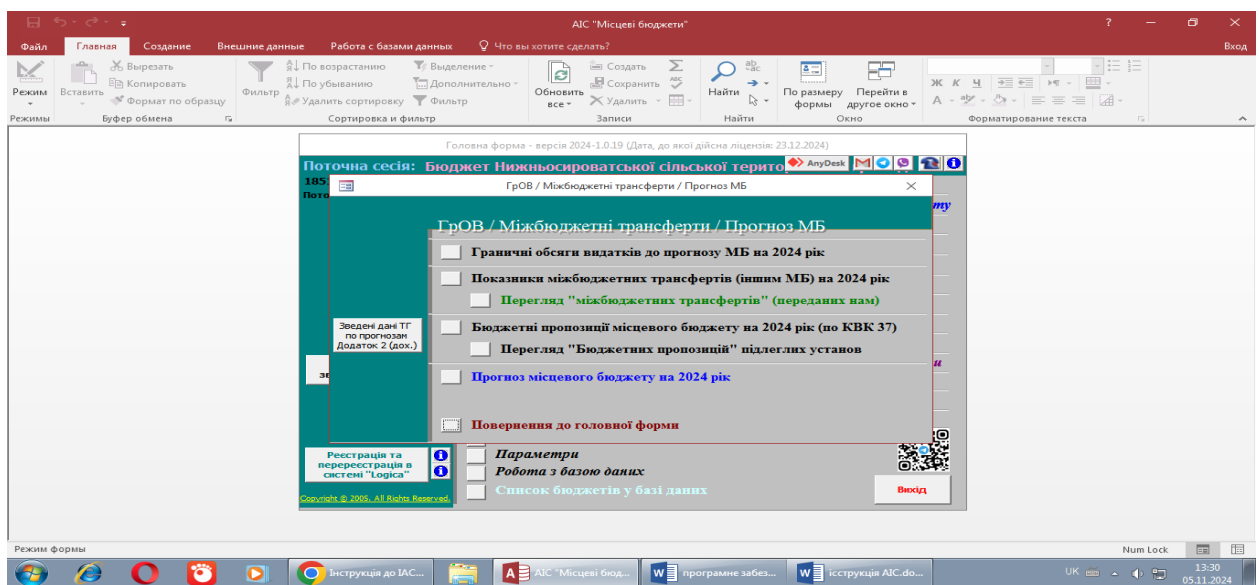

Рисунок 2.25 - Граничні обсяги видатків до прогнозу місцевого бюджету за рік

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Бюджетний запит/Паспорти/Звіти по паспортам». Даний розділ передбачає формування форм таких як граничні показники, бюджетні запити фінансового управління, перегляд та затвердження бюджетних запитів підлеглих установ, паспорти бюджетних програм фінансового управління, перегляд та затвердження Паспортів підлеглих установ, звіт по паспортам бюджетних програм управління, перегляд та затвердження Звітів по Паспортах підлеглих установ. Всі форми перерахованих звітів формуються за відповідний рік (Рисунок 2.26).

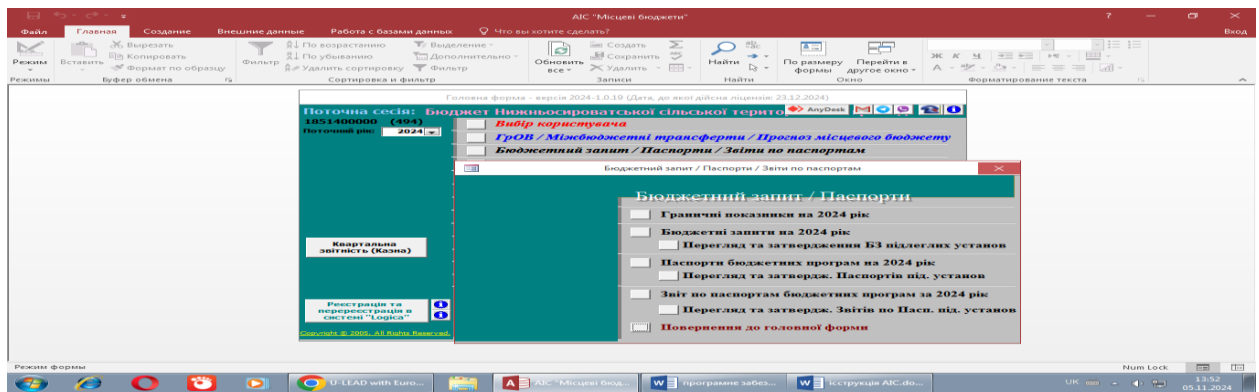

Рисунок 2.26 - Бюджетний запит/Паспорти/Звіти по паспортам бюджетних програм

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Для прикладу розглянемо заповнення і формування бюджетного запиту на 2024 рік фінансового управління Нижньосиригівської сільської ради. Заповнюються три форми бюджетного запиту:

= Форма 2024-1 – це зведена форма, в якій вказано мету діяльності головного розпорядника коштів місцевого бюджету (керівництво і управління у фінансовому управлінні Нижньосиригівської сільської ради Сумського району Сумської області), цілі державної політики у відповідній сфері діяльності (Рисунок 2.27), розподіл граничного обсягу видатків та надання кредитів загального фонду (Рисунок 2.28) та розподіл обсягу видатків, надання кредитів спеціального фонду. Загальний вигляд даної форми проілюстровано на Рисунку 2.29.

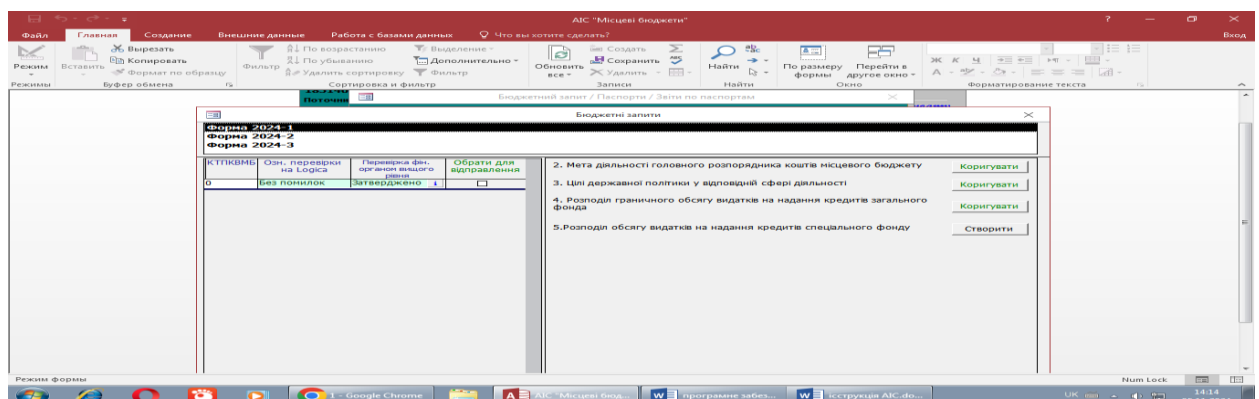

Рисунок 2.27 - Форма 2024-1 мета діяльності головного розпорядника коштів

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Форма-1. КВК - 37 - АІС "Місцеві бюджети"

Бюджетний запит на 2024 рік загальний (Форма 2024-1) КВК - 37

3. Цілі державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник коштів місцевого бюджету, і показники їх досягнення

Ціль: Всі цілі державної політики

№ п/п	Ціль державної політики	№ п/п показ. результ.	Найменування показника досягнення цілі	Одиниці виміру	2022 рік (звіт)	2023 рік (затверджено)	2024 рік (план)	2025 рік (план)	2026 рік (план)
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	1	кількість штатних одиниць	од.	2,00	4,00	4,00	4,00	4,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	2	кількість виконаних листів, звернень, заяв	од.	89,00	120,00	120,00	120,00	120,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	3	кількість прийнятих нормативно-правових	од.	120,00	160,00	160,00	160,00	160,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	4	кількість виконаних листів, звернень, заяв	од.	45,00	30,00	30,00	30,00	30,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	5	кількість прийнятих нормативно-правових	од.	60,00	40,00	40,00	40,00	40,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	6	витрати на утримання однієї штатної одини	тис.грн.	305,50	197,00	190,40	205,00	219,30
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	7	відсоток прийнятих нормативно-правових	відс.	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
3	Забезпечення виконання наданих законодавством	8	відсоток вчасно виконаних листів, зверне	відс.	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Рисунок 2.28 - Цілі державної політики у відповідній сфері діяльності

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Форма-1. КВК - 37 - АІС "Місцеві бюджети"

Бюджетний запит на 2024 рік загальний (Форма 2024-1) КВК - 37

4. Розподіл граничного обсягу видатків/надання кредитів загального фонду

грн.

КПК	№ цілі держ. п.	Ціль державної політики	2022 рік (звіт)	2023 рік (затверджено)	2024 рік (проект)	2025 рік (прогноз)	2026 рік (прогноз)
3710160	3	Забезпечення виконання наданих законодавством повноваж	610 911,00	786 758,00	761 734,00	820 219,00	877 326,00

Рисунок 2.29 - Розподіл граничного обсягу видатків та надання кредитів загального фонду

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

У наступній наведеній Формі 2024-2 міститься інформація про основну мету виконання бюджетної програми, прогнозні надходження, структура витрат за

напрямами, чисельність осіб зайнятих у бюджетній установі, тощо, зокрема бюджетні зобов'язання у 2022 – 2024 роках (Рисунок 2.30).

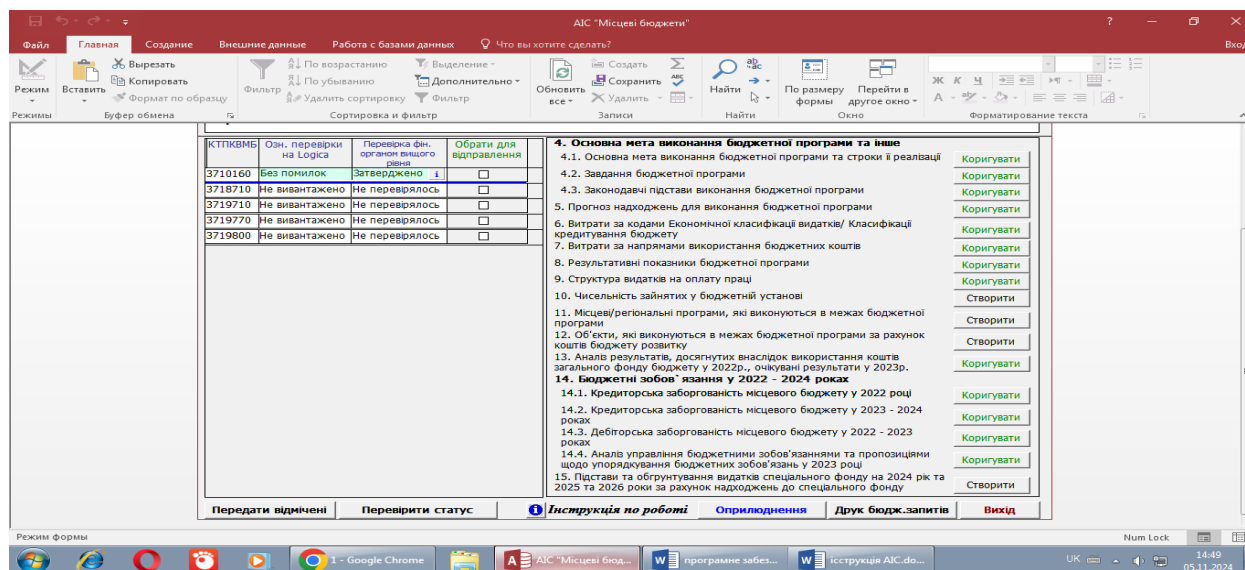

Рисунок 2.30 – Бюджетні зобов'язання та мета виконання програми

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

В свою чергу Форма 2024-3 відображає інформацію про додаткові витрати місцевого бюджету на 2024 рік та прогнозні на 2025-2026 роки, які не враховані у формі 2024-2. В зв'язку з відсутністю таких даних форма 2024-3 у фінансовому управлінні вона не заповнена.

Програмний продукт дозволяє формувати файли бюджетних запитів для передачі їх до серверу, через процедуру накладання підпису та вивантажує дані на сервер. Коли звіт переданий і затверджений ми зможемо переглянути який вигляд має інформація відправлена до системи LOGICA в розрізі кодів відомчої класифікації видатків. Також є можливість цю інформацію роздрукувати в форматах pdf, html і переглянути історію подання звітів. На підставі сформованих бюджетних запитів є можливість імпорту відповідних даних до паспортів бюджетних програм. Для цього необхідно скористатися кнопкою «Перенести дані з бюджетних запитів».

«Рішення сесії (тобто інтеграція з AIC LOGICA)». Дана функція надає можливість внесення, формування і передачу даних до серверу про проект

Типової форми рішення про місцевий бюджет (термін подання до 25 грудня), затверджена Типова форма рішення про місцевий бюджет (термін подання до 05 січня), а також рішення про місцевий бюджет (заповнюється наростаючим підсумком постійно впродовж бюджетного року) – Рисунок 2.31.

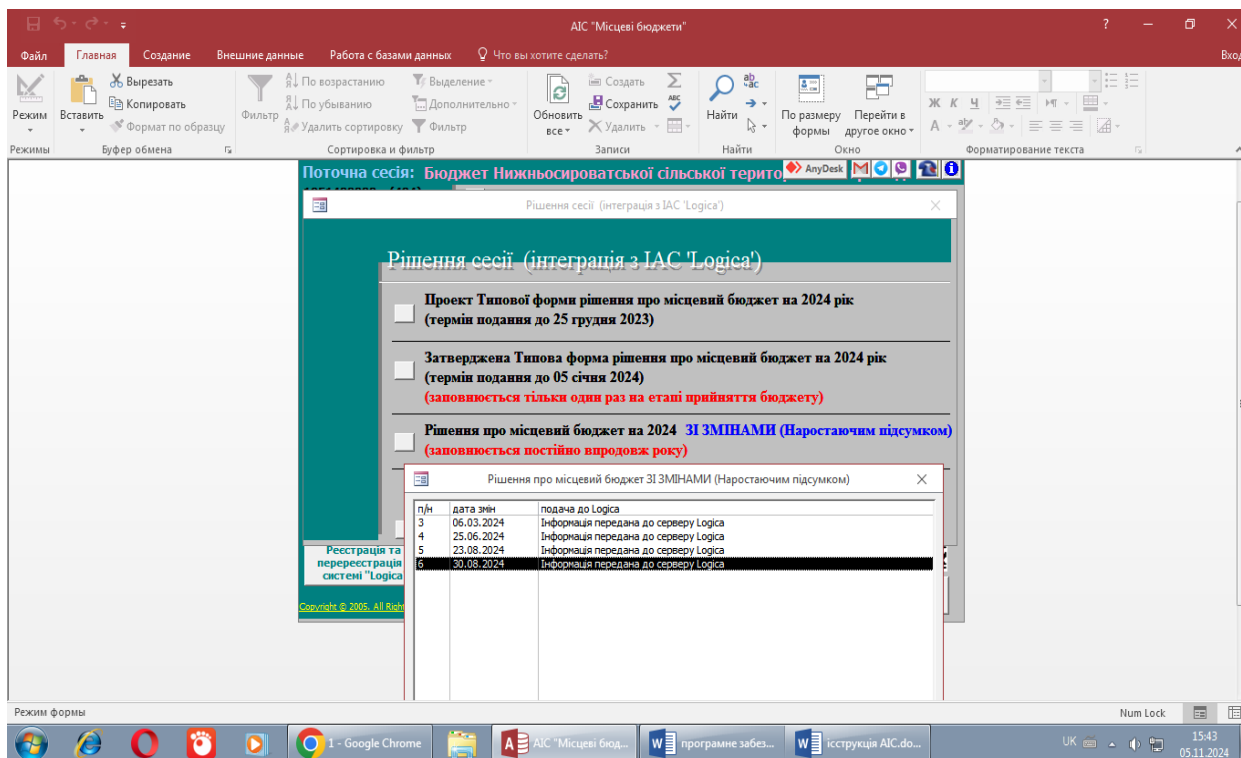

Рисунок 2.31 - Рішення сесії (інтеграція з AIC LOGICA)

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Доходи». Цей розділ містить інформацію про планування доходів, уточнення планів доходів, розпис доходів (річний/помісячний), аналіз 412 форми (файли FT110*- казначейські виписки), доходи Державного бюджету (файли FT110*- казначейські виписки), аналіз руху коштів (казначейство), дані ДПС (Державної податкової служби) про нарахування/сплату податків.

Підрозділи «планування доходів» та «уточнення плану доходів» містять інформацію про помісячний план надходження доходів по кожному класифікаційному коду доходів бюджету (Рисунок 2.32, 2.33).

Бюджет Нижньосиротаської сільської територіальної громади - Ведення плану по доходах - затверджений - АІС "Місцеві бюджети"

КДК	Фонд	Счень	Лютий	Березень	I квартал	Квітень	Травень	Червень	II квартал	Липень	Серпень	Вересень	III квартал	Жовтень	Листопад	Грудень
11010100	1	596 000,00	895 800,00	592 000,00	2 083 800,00	535 400,00	686 500,00	848 500,00	2 070 400,00	518 300,00	576 000,00	645 600,00	1 739 900,00	679 300,00	680 900,00	720 700,00
11010400	1	63 380,00	164 690,00	378 700,00	606 770,00	328 470,00	390 690,00	423 540,00	1 142 700,00	426 730,00	695 230,00	880 980,00	2 002 940,00	1 168 620,00	790 770,00	138 200,00
11010500	1	5 600,00	6 980,00	12 800,00	25 380,00	19 710,00	8 730,00	5 940,00	34 380,00	5 000,00	3 290,00	5 250,00	13 540,00	7 700,00	3 900,00	5 100,00
11020200	1	0,00	3 660,00	102 950,00	106 610,00	0,00	1 190,00	0,00	1 190,00	0,00	0,00	400,00	400,00	1 800,00	0,00	0,00
13010100	1	0,00	40 475,00	0,00	40 475,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 525,00	0,00	14 525,00	0,00	0,00	0,00
13010200	1	1 910,00	29 940,00	0,00	31 850,00	3 860,00	2 370,00	0,00	6 230,00	1 970,00	13 850,00	0,00	15 820,00	1 970,00	9 130,00	0,00
13030100	1	0,00	300,00	0,00	300,00	300,00	0,00	0,00	300,00	400,00	0,00	0,00	400,00	0,00	400,00	0,00
14040100	1	26 450,00	25 210,00	25 670,00	77 330,00	31 700,00	38 830,00	37 650,00	108 180,00	62 400,00	62 480,00	44 190,00	169 070,00	54 050,00	37 400,00	8 970,00
14040200	1	25 000,00	25 960,00	21 930,00	72 890,00	24 140,00	31 020,00	29 020,00	84 180,00	38 250,00	52 330,00	37 640,00	128 220,00	32 710,00	28 380,00	3 620,00
18010200	1	1 060,00	0,00	0,00	1 060,00	6 030,00	400,00	11 850,00	18 280,00	60,00	17 300,00	0,00	17 360,00	3 500,00	0,00	6 800,00
18010300	1	0,00	0,00	0,00	0,00	1 700,00	4 470,00	7 400,00	13 570,00	20 900,00	10 650,00	6 200,00	37 750,00	240,00	1 000,00	2 440,00
18010400	1	38 360,00	13 180,00	2 030,00	53 570,00	27 800,00	0,00	2 250,00	30 050,00	26 650,00	13 080,00	10 360,00	50 090,00	41 500,00	6 300,00	3 490,00
18010500	1	55 800,00	55 800,00	55 800,00	167 400,00	55 800,00	55 800,00	55 800,00	167 400,00	55 800,00	55 800,00	55 800,00	167 400,00	55 800,00	55 800,00	56 200,00
18010600	1	279 775,00	279 775,00	279 775,00	839 325,00	279 775,00	279 775,00	279 775,00	839 325,00	279 775,00	279 775,00	279 775,00	839 325,00	279 775,00	279 775,00	279 775,00
18010700	1	550,00	550,00	9 840,00	10 940,00	8 600,00	4 100,00	2 500,00	15 200,00	1 200,00	6 400,00	5 600,00	6 500,00	6 500,00	11 500,00	7 660,00
18010900	1	9 450,00	9 450,00	9 450,00	28 350,00	9 450,00	9 450,00	9 450,00	28 350,00	9 450,00	9 450,00	9 450,00	28 350,00	9 450,00	9 450,00	9 550,00
18050300	1	135 000,00	0,00	65 000,00	200 000,00	0,00	0,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	0,00	50 000,00	50 000,00	75 000,00	35 000,00
18050400	1	471 000,00	262 300,00	286 300,00	1 019 300,00	295 650,00	369 050,00	245 900,00	910 600,00	284 900,00	319 500,00	203 850,00	808 250,00	363 300,00	533 650,00	520 600,00
18050500	1	607 000,00	0,00	25 000,00	632 000,00	295 500,00	42 500,00	20 000,00	358 000,00	202 000,00	103 000,00	95 000,00	400 000,00	562 500,00	347 500,00	0,00
		4 028 667,00	3 517 042,00	3 720 759,00	11 266 466,00	3 925 279,00	3 899 054,00	5 528 871,00	13 353 204,00	2 875 486,00	3 130 263,00	4 102 593,00	10 108 345,00	5 600 577,00	4 709 307,00	3 584 134,00

Додавання запису Скасання введеного Фонд 1

Вивантаження до казначейства (СДО - файл RZT)

Вихід

Рисунок 2.32 – Ведення помісячного плану надходження доходів в розрізі кодів державної класифікації

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Бюджет Нижньосиротаської сільської територіальної громади - Ведення уточнень доходів - АІС "Місцеві бюджети"

КДК	Фонд	Счень	Лютий	Березень	I квартал	Квітень	Травень	Червень	II квартал	Липень	Серпень	Вересень	III квартал	Жовтень	Листопад	Грудень
41051400	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	252 222,00	252 222,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
*	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 252 222,00 252 222,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,00 0,0

Додавання запису Скасання введеного Попередній перегляд доходів (річна) Попередній перегляд доходів (помісячно)

Вивантаження до казначейства (СДО - файл RZT)

Вихід

Рисунок 2.33 – Уточнення плану помісячних доходів установи

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Зазначене програмне забезпечення надає змогу автоматичного формувати довідки про зміни щодо помісячного розпису доходів громади (Рисунок 2.34).

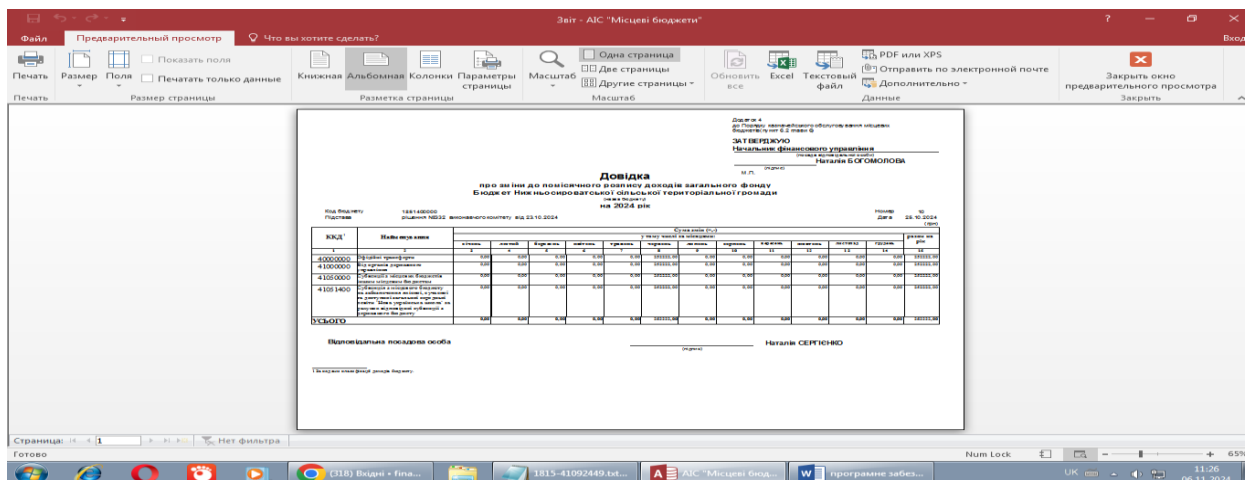

Рисунок 2.34 – Автоматичне формування довідки про зміни до помісячного розпису громади.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Підрозділ «розпис доходів (річний/помісячний)» містить інформацію про розпис доходів по кожному класифікаційному коду доходів як в цілому за рік, так і з розшифровкою помісячно, окремо при затвердженні річного бюджету громади та при внесенні змін на протязі року.

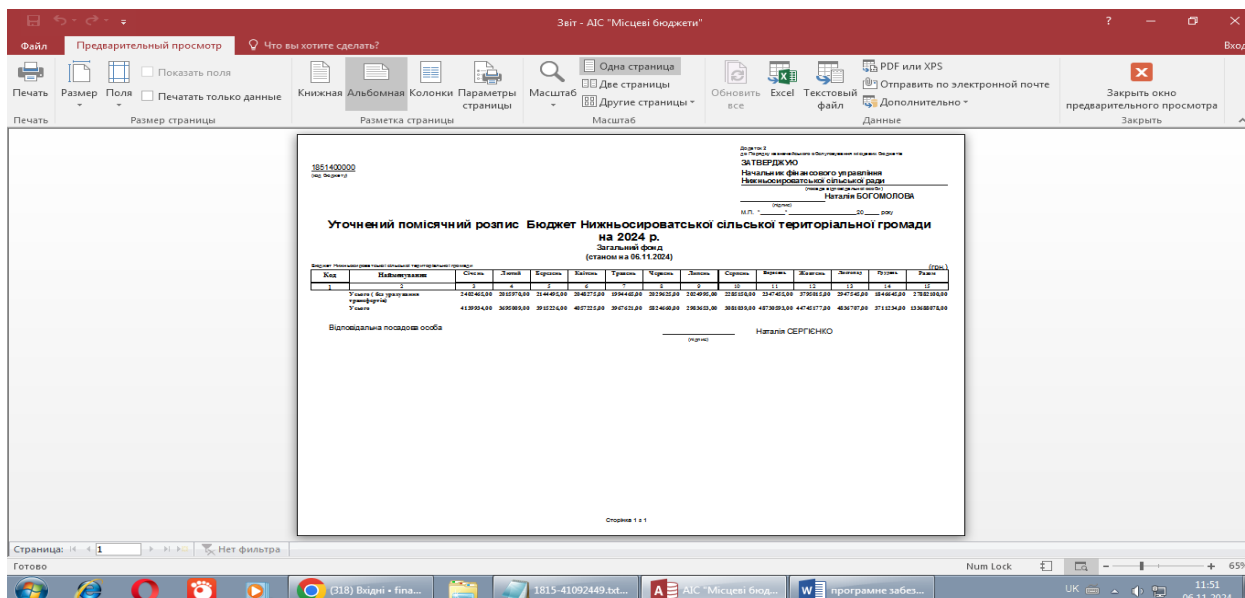

Рисунок 2.35 - Уточнений помісячний розпис бюджету територіальної громади

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Аналіз 412 форми (файли FT110*)» для здійснення контрольних функцій та змоги оперативно реагувати керівництву громади, з метою прийняття управлінських рішень, дозволяє формувати Звіт відносно виконання планів надходження доходів в розрізі кваліфікаційних кодів доходів на дату яку задасть користувач (день, декада, місяць, квартал або рік) та наростаючим підсумком на конкретну дату з початку року, як по загальному так і спеціальному фонду бюджету громади (Рисунок 2.36).

КВД	Датум	План на рік	Уточн. план на рік	Уточн. план на період	Факт	% викон.	План на рік	Уточн. план на рік	Уточн. план на період	Факт	% викон.
10-07	Платежі на	2,76+07	2,76+07	2,76+07	104,527	104,527	2,76+07	2,76+07	2,76+07	104,527	104,527
10-07	Платежі на	1,45+07	1,45+07	1,45+07	110,89	110,89	1,45+07	1,45+07	1,45+07	110,89	110,89
11-07	Платежі на	1,45+07	1,45+07	1,45+07	111,814	111,814	1,45+07	1,45+07	1,45+07	111,814	111,814
12-07	Платежі на	2975000	8177300	2458900	892400	118,51	2975000	8177300	2458900	892400	118,51
13-07	Платежі на	5850000	5850000	5461800	5314842	101,154	5850000	5461800	5314842	101,154	101,154
14-07	Платежі на	90000	18140	158000	23849	133,00	90000	18140	158000	23849	133,00
15-07	Платежі на	0	0	0	8458,98	0	0	0	0	8458,98	0
16-07	Платежі на	110000	110000	1020	0,92727	110000	110000	1020	0,92727	110000	1020
17-07	Платежі на	110000	110000	1020	0,92727	110000	110000	1020	0,92727	110000	1020
18-07	Платежі на	121400	121400	121400	78185,8	64,3853	121400	121400	78185,8	64,3853	64,3853
19-07	Платежі на	10000	10000	10000	76541,1	83,7843	10000	10000	76541,1	83,7843	83,7843
20-07	Платежі на	55000	55000	55000	0	0	55000	55000	0	0	0
21-07	Платежі на	65000	65000	65000	76843,1	117,758	65000	65000	76843,1	117,758	117,758
22-07	Платежі на	1400	1400	1400	1622,69	115,908	1400	1400	1622,69	115,908	115,908
23-07	Платежі на	1400	1400	1400	1622,69	115,908	1400	1400	1622,69	115,908	115,908
24-07	Платежі на	805000	805000	782410	835642	103,458	805000	782410	835642	103,458	103,458
25-07	Платежі на	805000	805000	782410	835642	103,458	805000	782410	835642	103,458	103,458
26-07	Платежі на	455000	455000	448010	884148	130,848	455000	448010	884148	130,848	130,848
27-07	Платежі на	350000	350000	348180	114493	72,6041	350000	348180	114493	72,6041	72,6041
28-07	Платежі на	125+07	125+07	125+07	87,7073	125+07	125+07	125+07	87,7073	125+07	87,7073
29-07	Платежі на	4491800	4491800	4124853	585379	94,1067	4491800	4124853	585379	94,1067	94,1067
30-07	Платежі на	47000	47000	40200	61384,8	131,45	47000	40200	61384,8	131,45	131,45
31-07	Платежі на	185000	185000	184110	170909	84,1997	185000	184110	170909	84,1997	84,1997
32-07	Платежі на	470000	470000	470000	83380	20,0833	470000	470000	83380	20,0833	20,0833
33-07	Платежі на	3357300	3357300	3077515	3077515	2822858	3357300	3077515	2822858	84,7148	84,7148
34-07	Платежі на	65000	65000	57440	68194	118,219	65000	57440	68194	118,219	118,219
35-07	Платежі на	113500	113500	103950	82456	88,2413	113500	103950	82456	88,2413	88,2413
36-07	Платежі на	7290700	7290700	7185100	7185100	99,7754	7290700	7185100	7185100	99,7754	99,7754
37-07	Платежі на	4355700	4355700	4083100	458485	105,448	4355700	4083100	458485	105,448	105,448
38-07	Платежі на	2700000	2700000	2521346	93,2158	2700000	2700000	2521346	93,2158	93,2158	93,2158
39-07	Платежі на	847200	847200	825090	746098	110,422	847200	825090	746098	110,422	110,422
40-07	Платежі на	42000	42000	40780	23135,5	56,7323	42000	40780	23135,5	56,7323	56,7323
41-07	Платежі на	42000	42000	40780	23135,5	56,7323	42000	40780	23135,5	56,7323	56,7323

Рисунок 2.36 – Картка аналіз виконання плану надходження доходів в розрізі відповідних кодів на конкретну дату

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

«Видатки». Меню програми надає змогу формувати плани та уточнення планів видатків, розписи і аналіз видатків, кошториси, плани асигнувань, витяги, розподіл показників, лімітні довідки, розпорядження на фінансування, розподіли, аналіз фінансування, залишки асигнувань, аналіз виконання видатків, аналіз банківських виписок та аналіз залишків на рахунках бюджетної установ, тощо.

Для наглядності розглянемо формування розпорядження на фінансування. Для цього в меню вибираємо розпорядження на фінансування, натискаємо кнопку «створити». Потім з'являється віконце, де необхідно вказати фонд бюджету, вибрати рахунок, з якого будуть перераховуватися кошти, вказати виконавця та натиснути кнопку «створити розпорядження».

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Бюджет Неофициальному сільському територіальній громаді - Уведення розпорядження на фінансування - АІС "Місцеві бюджети"

Файл Главная Создание Внешние данные Работа с базами данных Что вы хотите сделать? Выход

Режимы + Вставить ✂ Вырезать Копировать Формат по образцу Буфер обмена Режимы Фильтр По возрастанию По убыванию Удалить сортировку Сортировка и фильтр Дополнительно Обновить все Удалить Записи Найти По размеру формы Перейти в другое окно Окно Ж K M A форматирование текста

№	Дата	Пор.№	КБК	ТКВКЕМС	КПКВК	Рахунок	КЕКВ	Фонд	Уточ. план	Профинан.	Залишок	Перерасховано	Оплата	Принят
379	06.11.2024	0	01	0150	0110150	IJA218201720344280017000036497	2240	1	589 320,00	456 149,76	133 170,24	7 300,00	0,00	
379	06.11.2024	0	01	0150	0110150	IJA218201720344280017000036497	2273	1	152 471,00	68 472,17	83 998,83	2 142,93	0,00	
379	06.11.2024	0	01	2113	0112113	IJA328201720344280012000036497	2630	1	2 164 119,00	1 692 759,35	471 359,65	87 698,64	0,00	
379	06.11.2024	0	01	6013	0116013	IJA408201720344230012000036497	2273	1	46 440,00	1 460,68	1 200,68	1 200,68	0,00	
379	06.11.2024	0	06	1010	0611010	IJA89820172034424000300098597	2210	1	150 000,00	57 531,41	92 468,59	2 000,00	0,00	
379	06.11.2024	0	06	1010	0611010	IJA89820172034424000300098597	2230	1	360 000,00	166 722,71	193 277,29	4 579,46	0,00	
379	06.11.2024	0	06	1021	0611021	IJA128201720344290013000098597	2271	1	1 650 000,00	767 785,09	882 214,91	118 214,53	0,00	
379	06.11.2024	0	06	4030	0614030	IJA808201720344270017000098597	2210	1	13 000,00	1 194,00	1 052,00	11 948,00	0,00	
*	379	06.11.2024						1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

5 125 350,00 3 222 569,17 1 902 780,83 235 084,24 0,00

Добавления записи Очистка введенного Дублирования записи Размещение (форм.) Размещение (альбомов) DBF 373 (казна/СДО) DBF 373_1 (казна/СДО)

Выделения записи формирования зетту размещения DBF (old_xxxx.dbf) (разомн) казна/СДО DBF 373_2 (казна/СДО)

Выделенные в Excel Выделенные в Excel (фонды) Ввод

Г Параметры сортировки

Режимы формы дсу розшифров... 1815-41092449.txt... W программе забес... А ІС "Місцеві бюд... UK Num Lock: ON 13:36 06.11.2024

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

В подальшому ми можемо, сформувати розпорядження для друку і вивантажити DBFфайл розпорядження на диск комп'ютера для подальшої передачі даного розпорядження через систему дистанційного обслуговування до Державної казначейської служби України. Крім того, в програмі передбачено узагальнену відомість щодо контролю виданих розпоряджень в розрізі конкретних дат, яка формується в автоматичному режимі.

«Джерела». Даний розділ містить інформацію про планування та уточнення плану власних і запозичених джерел, розпис джерел фінансування (річний/помісячний) та аналіз фінансування за відповідними джерелами.

«Загальні аналізи, довідки (Доходи/видатки/Джерела)». В зазначеному пункті меню є можливість формування балансу, довідки про зміни річного розпису бюджету, довідки про зміни розпису спеціального фонду, форми шаблону Міністерства фінансів України, реєстр довідок, додатки до рішення сесій, аналіз попередніх років, квартальний звіт для казначейства та багато іншої звітності необхідної для оперативного та стратегічного управління територіальної громади.

«Юридичні, фінансові зобов'язання та платіжні інструкції». Цей розділ надає змогу формувати юридичні та фінансові зобов'язання, створювати платіжні інструкції та вивантажувати DBFфайл зобов'язань та платіжних інструкцій на диск комп'ютера для подальшої передачі їх через систему дистанційного обслуговування до Державної казначейської служби України (Рисунок 2.24).

№ реєстра	Дата реєстра	Дата док	Номер док	КВК	КТК	КВК	КВК	Фонд	Сума	Отримувач	Код отримувача	Код банку	Рахунок
27	05.09.2024	05.09.2024	27	37	0160	2120	1	8 801.74					
28	09.09.2024	09.09.2024	28	37	0160	2111	1	30 034.44					
29	09.09.2024	09.09.2024	29	37	0160	2120	1	8 807.58					
30	24.09.2024	24.09.2024	30	37	0160	2111	1	20 367.08					
30	24.09.2024	24.09.2024	30	37	0160	2120	1	4 989.79					
31	08.10.2024	08.10.2024	31	37	0160	2111	1	17 800.00					
31	08.10.2024	08.10.2024	31	37	0160	2120	1	3 740.00					
32	11.10.2024	11.10.2024	287	37	0160	2210	1	7 850.40					
33	23.10.2024	23.10.2024	33	37	0160	2111	1	26 484.86					
33	23.10.2024	23.10.2024	33	37	0160	2120	1	6 656.07					
34	01.11.2024	01.11.2024	756/2024-Р	37	0160	2240	1	0 075.00					

Рисунок 2.39 - Реєстр юридичних, фінансових зобов'язань та платіжних інструкцій.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Рисунок 2.41 - Інформація щодо перевиконання дохідної частини бюджету

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Вільні залишки (інтеграція з ІАС "Logica") - АІС "Місцеві бюджети"

Починаючи з 01.09.2021 року інформацію до системи "Logica" необхідно подавати у гривнях

Дата	Код бюджету	Найменування бюджету	Дата вивантаження до системи "Logica"	Ознака затвердження
01.10.2024	18514000000	Бюджет Нижньосиротської сільської територіальної громади	01.11.2024	Затверджено 05.11.2024
01.09.2024 - Міс				
01.08.2024 - Міс				
01.07.2024 - Міс				
01.06.2024 - Міс				
01.05.2024 - Міс				
01.04.2024 - Міс				
01.03.2024 - Міс				
01.02.2024 - Міс				

Додаток 4: інформація щодо розподілу вільних залишків коштів місцевих бюджетів за загальним фондом (подача щомісяця до 3 числа)

Вільні залишки коштів на поточному році (з урахуванням залишків субвенцій з державного та місцевих бюджетів)	у тому числі:	Розподілено вільні залишки коштів на поточний рік (без урахування субвенцій)	оплату праці працівників бюджетних установ та зарплату за виконанням робіт	інформа, %	оплату комунальних послуг та енергоносіїв	інформа, %	на придбання та перевезення матеріалів	інформа, %	продукти харчування	інформа, %	соціальні забезпечення	інформа, %	інформа, %	стопорення членів для лікування, відшкодування та реабілітації осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ проти України	інформа, %	за роб. територ. обо
7 587 851,02	32 092,61	7 475 250,00	55 500,00	0,74	1 120 100,00	14,98	0,00	0,00	373 800,00	5,00	1 397 500,00	18,70	0,00	0,00	0,00	0,00

продовження форми:

проектнування, будівництво, ремонт зааснов. споруд, поточних закладів (сирот, протекційних закладів), оплата	інформа, %	будівництво, фортифікаційних споруд	інформа, %	обслуговування та погашення міського боргу	інформа, %	виконання гарантійних робіт за АРК, обслуговування та ремонт міської територіальної громади	інформа, %	інші видатки	інформа, %	Вислоти розподілені коштів, без урахування розподілені вільні залишки коштів субвенцій	інформа, %	Повороту невикористані коштів з бюджету, у якого II було вилучено	інформа, %	Невикористані вільні залишки коштів	інформа, %	Додат. інформація з загальних розподілів коштів субвенцій

Відправити до серверу <Logica> | Формування звіту

Рисунок 2.42 - Інформація щодо розподілу вільних залишків коштів місцевих бюджетів за загальним фондом (щомісяця до 3 числа).

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Програмний продукт «АІС «Місцеві бюджети рівня міста, району «2006» модуль «Галузеві звіти», призначений для передачі на сервер «LOGICA» даних про видатки закладів охорони здоров'я у поточному році щомісячно до 10 числа (Рисунок 2.43), даних про видатки на оплату праці з нарахуваннями працівників закладів загальної середньої освіти, крім приватних, у поточному році щомісячно до 10 числа, тощо (Рисунок 2.44).

Дані про видатки закладів охорони здоров'я у поточному році за KEKB 2282 та 2610 (загальний фонд) - АІС "Місцеві бюджети"

Дані про видатки закладів охорони здоров'я у поточному році за KEKB 2282 та 2610 (загальний фонд)

Дата	Код бюджету	Найменування бюджету	Дата вивантаження до системи "Logica"	Стан звіту на сервері <Logica>
01.11.2024	18514000000	Бюджет Нижньосиротської сільської територіальної громади	05.11.2024	Затверджено
01.10.2024	18514000000(01)	Фінансове управління Нижньосиротської сільської ради Сумського району Сумської області		
01.09.2024	18514000000(06)	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Нижньосиротської сільської ради Сумського району Сумської області		
01.08.2024	18514000000(37)	Фінансове управління Нижньосиротської сільської ради Сумського району Сумської області		

Всі коди	Зведений план використання коштів на 2024 рік					План використання коштів з 01.01.2024 по 01.10.2024				
	Всього	Оплата праці	Нарахування на оплату праці	Медикаменти та перевезення матеріалів (2220)	Продукти харчування (2230)	Всього	Оплата праці	Нарахування на оплату праці	Медикаменти та перевезення матеріалів (2220)	Продукти харчування (2230)
2113	2 283 350,00	718 700,00	158 120,00	256 600,00	0,00	692 030,00	180 000,00	277 900,00	1 911 470,00	598 910,00
1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	2 283 350,00	718 700,00	158 120,00	256 600,00	0,00	692 030,00	180 000,00	277 900,00	1 911 470,00	598 910,00

Завантаження з серверу <Logica> ГРК | Зняти затвердження на сервері

Рисунок 2.43 - Дані про видатки закладів охорони здоров'я у поточному році за KEKB 2282, 2610.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Дані щодо чисельності працівників та фонду оплати праці - АІС "Місцеві бюджети"

Додаток 1* Додаток 2* Перед поданням звіту до "Логіки" необхідно заповнити одразу два додатки

Дата вивантаження до системи "Logica" Дата вивантаження бюджетом до системи Logica: 29.07.2024

Додаток 2 - Дані щодо чисельності працівників та фонду оплати праці інших працівників бюджетної сфери, оплата праці яких здійснюється згідно з іншими НПА (не за ЄТС)

з 2024 року дані щодо чисельності посадовців та фонду оплати праці подаються окремими таблицями та спеціальними формами

КПК / Тарифний розряд

Код бюджету	Найменування бюджету	Кількість посад (ставка) за встановленим розкладом, од.	Кількість фактично зайнятих посад (ставка), од.	ФОП на рік (без нарахувань) план	за посадовими окладами з урахуванням підвищень	на виплату надбавок та доплат, які носить обов'язковий характер	на виплату надбавок та доплат, які носить необов'язковий характер	на виплату доплат до мінімальної зарплатної плати	на виплату премій
10150	Організаційне, інформаційно-аналітичне та керування структурного підрозділу у сфери	4,00	3,00	1 285 964,00	726 496,00	139 345,00	192 657,00	0,00	133 208,00
10150	Організаційне, інформаційно-аналітичне та керування структурного підрозділу у сфери	5,00	4,00	1 091 508,00	569 640,00	97 393,00	227 871,00	0,00	123 173,00
10160	Організаційне, інформаційно-аналітичне та керування структурного підрозділу у сфери	18,00	13,50	2 629 508,00	1 267 224,00	250 396,00	291 826,00	173 082,00	451 370,00
10160	Керівництво і управління у відповідній сфері	1,00	1,00	291 141,00	120 538,00	23 699,00	72 064,00	0,00	52 956,00
10160	Керівництво і управління у відповідній сфері	5,00	4,00	570 699,00	290 968,00	41 043,00	61 474,00	37 065,00	69 717,00
10160	Керівництво і управління у відповідній сфері	1,00	1,00	336 686,00	122 184,00	42 895,00	62 540,00	0,00	46 807,00
10160	Керівництво і управління у відповідній сфері	3,00	1,00	260 018,00	76 000,00	15 540,00	45 770,00	0,00	94 400,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		37,00	27,50	6 473 524,00	3 173 060,00	610 211,00	996 202,00	210 147,00	971 530,00

Рисунок 2.46 - Дані щодо чисельності працівників та фонду оплати праці інших працівників бюджетної сфери, оплата праці яких здійснюється згідно з іншими НПА.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

ЗВЕДЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ПО МЕРЕЖІ - АІС "Місцеві бюджети"

Подвійне клікання по назві рядка дає можливість отримати детальну інформацію у розрізі бюджетів

Дата вивантаження до системи "Logica" Дата вивантаження бюджетом до системи Logica: 15.02.2024

Ознака затвердження Обл Департа

ЗВЕДЕННЯ ФАКТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА МЕРЕЖЕЮ, ШТАТАМИ І КОНТИНГЕНТАМИ УСТАНОВ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ОБЛАСТЕЙ ТА МІСТА КИЄВА ЗА 2023 Р.

Код рядка	Назва функцій та відповідних показників	Одиниця виміру	Код ТПК	Категорія	Код рядка	Фактична наявність на початок року	Фактична наявність на кінець року	Середньорічна кількість річний план	Середньорічна кількість виконано за звітний рік
10	Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, рай	од.	0150	100	10	1,00	1,00	1,00	1,00
20	Штатні одиниці, од., всього, у тому числі:	од.	0150	400	20	22,50	20,50	27,00	21,50
25	посадових осіб, з них:	од.	0150	410	25	17,00	16,00	21,00	16,00
30	голова	од.	0150	411	30	1,00	1,00	1,00	1,00
35	заступник голови	од.	0150	412	35	0,00	0,00	0,00	0,00
40	секретар	од.	0150	413	40	1,00	1,00	1,00	1,00
45	керуючий справами (секретар) виконавчого комітету	од.	0150	414	45	1,00	1,00	1,00	1,00
50	староста	од.	0150	415	50	0,00	0,00	1,00	0,00
55	керівники апарату та їх заступники	од.	0150	416	55	0,00	0,00	0,00	0,00
60	керівники підрозділів та їх заступники	од.	0150	417	60	4,00	4,00	5,00	4,00
65	інші посадові особи	од.	0150	418	65	10,00	9,00	12,00	9,00
70	іншого персоналу	од.	0150	420	70	5,50	4,50	6,00	5,50
75	Фонд оплати праці, всього, у тому числі:	грн.	0150	580	75			4 666 480,00	4 293 114,00

Рисунок 2.47 - Зведення фактичних показників за мережею, штатами і контингентами установ, що фінансуються з місцевих бюджетів за 2023 рік.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Модуль «Місцеві запозичення/гарантії» містить інформацію про місцеві запозичення та гарантії, наша територіальна громада за досліджуємий період не мала відповідних запозичень.

Важливу роль відіграють «Довідники», постільки вони надають можливість налаштовувати параметри звітів, вносити інформацію по розпорядниках, заповнювати коди та назви бюджетної установи, вносити самостійно списки котлових рахунків, списки кодів і номерів особових рахунків головного розпорядника, списки відділів виконавців, посадових осіб, довідники підстав, примітки, довідники банківських установ, призначень платежів, тощо.(Рисунок 2.50).

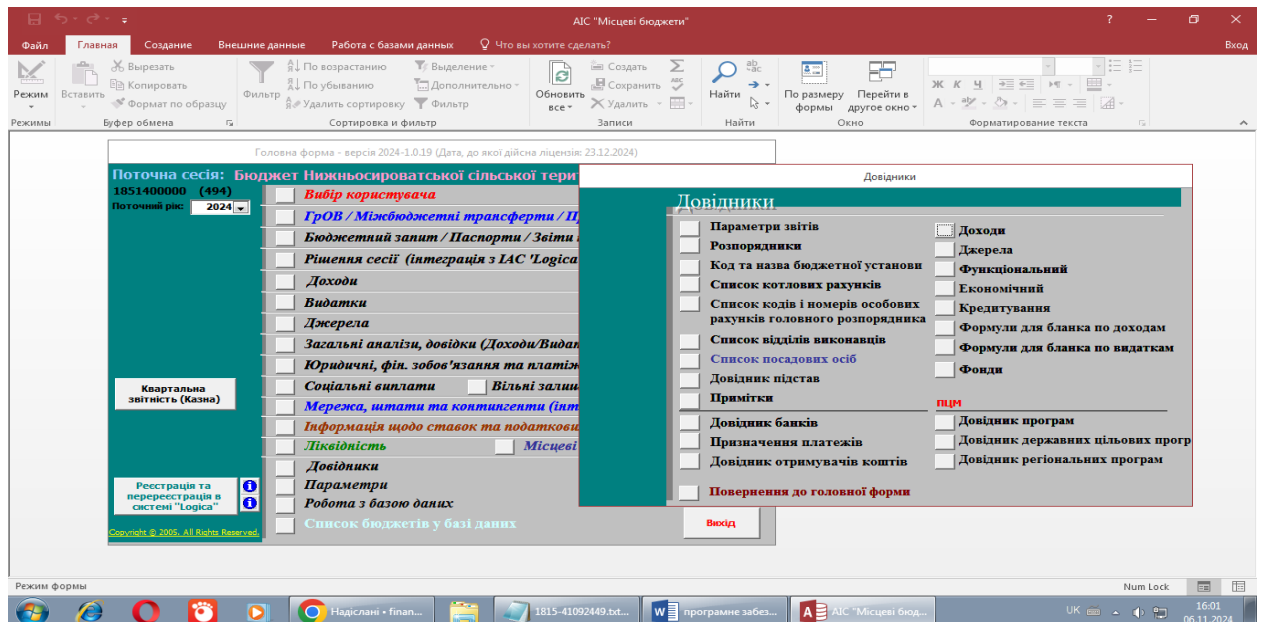

Рисунок 2.50 – Довідники у AIC «Місцеві бюджети».

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Крім вище описаних модулів програми, слід виділити наступні «Параметри», «Робота з базою даних», «Список бюджетів у базі даних». На перший погляд вони не основні, разом з тим вони необхідні, для прикладу, для налаштування параметрів (відмічаються галочкою) відповідних команд, які необхідні для роботи користувачу даного програмного продукту; для відправлення розпису чи змін до розпису на сервер «LOGICA», відправлення і отримання файлів, завантаження казначейського виконання з серверу «LOGICA»,

отримання ліцензійного ключа, перевірки нових версій програми, створення резервної копії програми та інше.

Таким чином, дослідивши і проаналізувавши всі можливості та функції програмного забезпечення «АІС «Місцеві бюджети рівня міста, району «2006», нами зроблені висновки, що дана програма є незамінним помічником в системі обміну даними між усіма учасниками бюджетного процесу, здійснює прозоре забезпечення формування даних в управлінні бюджетом громади, сприяє швидкому електронному обміну інформації між користувачами бюджетного процесу.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ

3.1 Особливості формування кошторису бюджетної установи

Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради – це бюджетна установа, яка є структурним підрозділом органу місцевого самоврядування і є окремою юридичною особою, що фінансується за рахунок місцевого бюджету. Фінансове управління є учасником бюджетного процесу і в своїй роботі керується нормами Бюджетного Кодексу України на всіх стадіях бюджетного процесу.

Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради, як і будь-яка бюджетна установа, здійснює свою фінансово-господарську діяльність на підставі єдиного кошторису доходів і видатків, який регламентується відповідно до «Порядку складання, розгляду, затвердження й основні вимоги щодо виконання кошторисів бюджетних установ», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №228 від 28.02.2002 року [9].

Кошторис є основним плановим фінансовим документом фінансового управління Нижньосироватської сільської територіальної громади, в якому міститься інформація про очікувані доходи та розподіл бюджетних призначень для виконання установою своїх функцій.

Процес планування і складання кошторису розпочинається з доведення фінансовим управлінням до всіх головних розпорядників бюджетних коштів граничних обсягів видатків загального фонду разом з інструктивними матеріалами для формування бюджетних запитів на наступний рік.

Фінансове управління громади, згідно з типовими формами бюджетних запитів, затверджених наказом Міністерства фінансів України №648 від

17.07.2015 року, з урахуванням особливостей складання проектів місцевих бюджетів розробляє і повідомляє (листом) головним розпорядникам бюджетних коштів Інструкцію з підготовки бюджетних запитів, до якої додаються їх форми.

Бюджетні запити заповнюють всі головні розпорядниками бюджетних коштів територіальної громади згідно базових форм:

1) форма 20____-1 – загальний за всіма бюджетними програмами запит головного розпорядника коштів;

2) форма 20____-2 – індивідуальний запит про детальний розподіл видатків та результативних показників на плановий та прогностні періоди в межах граничних обсягів видатків;

3) форма 20____-3 – додатковий запит про обґрунтування про додаткову потребу у видатках на реалізацію відповідних бюджетних програм.

За результатами детального аналізу, поданого головними розпорядниками бюджетного запиту, начальник фінансового управління Нижньосиригівської сільської ради включає бюджетні запити до пропозиції проекту бюджету громади.

У разі надання необґрунтованих бюджетних запитів, або заповнених із порушенням вимог Інструкції, напрацьованої фінансовим органом, видатки за відповідними бюджетними програмами можна не включати до проекту бюджету громади.

На підставі бюджетних запитів головних розпорядників фінансове управління Нижньосиригівської сільської ради формує проект бюджету громади на плановий рік і прогностні періоди.

При підготовці проекту рішення про бюджет сільської територіальної громади для правильного обліку та відображення у додатках до нього доходів та видатків бюджету слід керуватися:

– наказом Міністерства фінансів України «Про бюджетну класифікацію» (у частині класифікації доходів, фінансування та боргу, економічної класифікації видатків місцевих бюджетів);

– наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» [18];

– наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 №333, яким затверджено Інструкцію стосовно застосування економічної класифікації видатків бюджету [9].

Відповідно до Закону про місцеве самоврядування голова сільської ради забезпечує підготовку на розгляд ради громади Проекту рішення про бюджет сільської територіальної громади. До розгляду на сесії ради Проект рішення про бюджет сільської територіальної громади має обов'язково схвалюватися виконавчим комітетом Нижньосиригатської сільської ради. Одночасно з проектом рішення про місцевий бюджет на плановий рік фінансове управління подає інформацію, наведену у формах бюджетних запитів, на підставі якої і приймалося рішення про включення до затвердження відповідних видатків.

Рішенням про місцевий бюджет визначаються:

1) загальні суми доходів, видатків та кредитування місцевого бюджету (із розподілом на загальний та спеціальний фонди);

2) граничний обсяг річного дефіциту (профіциту) місцевого бюджету в наступному бюджетному періоді і місцевого боргу на кінець наступного бюджетного періоду; граничний обсяг надання місцевих гарантій, а також повноваження щодо надання таких гарантій із урахуванням положень стаття 17 БКУ;

3) доходи місцевого бюджету за бюджетною класифікацією;

4) фінансування місцевого бюджету за бюджетною класифікацією;

5) бюджетні призначення головним розпорядникам коштів бюджету сільської територіальної громади за бюджетною класифікацією з обов'язковим виділенням видатків споживання (із них видатків на оплату праці, оплату комунальних послуг і енергоносіїв) та видатків розвитку (у додатках до рішення);

6) бюджетні призначення міжбюджетних трансфертів (у додатках до рішення);

7) розмір оборотного залишку коштів місцевого бюджету;

8) додаткові положення, необхідні для регулювання процесу виконання бюджету громади.

У Рішенні, насамперед, враховується потреба в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ, згідно встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати; на проведення розрахунків за комунальні послуги, які споживаються бюджетними установами. Ліміти споживання енергоносіїв у натуральних показниках для кожної бюджетної установи опираються на обсяги відповідних бюджетних асигнувань.

Щодо самого затвердження бюджету Нижньосиригатської сільської територіальної громади: Згідно статті 26 Закону про місцеве самоврядування, питання затвердження відповідного місцевого бюджету належить до повноважень місцевих рад [13].

Отже, на підставі схваленого виконавчим комітетом ради проекту, подається рішення про місцевий бюджет сільської територіальної громади на розгляд та затвердження до сільської ради громади. Разом із проектом рішення обов'язково подаються пояснювальна записка; прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди; показники витрат бюджету територіальної громади, необхідних на наступні бюджетні періоди для завершення інвестиційних проектів, що враховані в бюджеті, за умови, якщо реалізація таких програм триває понад один бюджетний період; перелік інвестиційних проектів на плановий бюджетний період та наступні за плановим два бюджетні періоди; інформація про хід виконання відповідного бюджету у поточному бюджетному періоді; пояснювальні записки головних розпорядників бюджетних коштів до проекту бюджету; інші матеріали, обсяг і форму яких визначає виконавчий комітет ради.

Розгляд проекту рішення про місцевий бюджет та його затвердження здійснюється за процедурою, визначеною регламентом, який затверджується радою громади відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [13].

Рада громади при затвердженні бюджету сільської територіальної громади враховує обсяги міжбюджетних трансфертів та інші положення (необхідні для

формування місцевих бюджетів), затверджені Верховною Радою України при прийнятті проекту закону про Державний бюджет України у другому читанні.

Затвердження бюджету сільської територіальної громади відповідно до Бюджетного кодексу України має відбутись до 25 грудня року, що передусє плановому [1].

У двотижневий строк з дня офіційного опублікування закону про Державний бюджет України фінансове управління громади приводить обсяги міжбюджетних трансфертів у відповідність із законом про Державний бюджет України.

Наступного дня після підписання головою Нижньосироватської сільської територіальної громади рішення про місцевий бюджет фінансове управління надсилає його Сумській обласній державній адміністрації.

Після прийняття радою бюджету сільської територіальної громади головні розпорядники коштів розробляють проекти паспортів бюджетних програм і подають їх на затвердження фінансовому управлінню.

Паспорти бюджетних програм надають усі без виключення головні розпорядники коштів бюджету Нижньосироватської сільської територіальної громади щорічно, окремо за кожною бюджетною програмою на підставі рішення місцевої ради про бюджет.

Також у двотижневий строк після прийняття рішення сесії Нижньосироватської сільської ради «Про бюджет Нижньосироватської сільської територіальної громади» фінансове управління формує лімітну довідку про бюджетне асигнування та кредитування, в якій вказані бюджетні призначення та їх помісячний розподіл. Форма лімітної довідки зображена на Рисунку 3.1.

**ЛІМІТНА ДОВІДКА ПРО БЮДЖЕТНІ АСИГНУВАННЯ ТА
КРЕДИТУВАННЯ НА 2024 РІК**

Видана Фінансове управління Нижньосиригатської сільської ради
(назва установи, яка видає лімітну довідку)
Фінансове управління Нижньосиригатської сільської ради
(назва установи, якій видається лімітна довідка)
Підстава: рішення двадцять другої сесії восьмого скликання від 20 грудня 2023 року
1) 3 бюджет сільської територіальної громади

за 3710160 Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті
Києві), селищах, селах, територіальних громадах
(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету / програмної класифікації
видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та
кредитування місцевих бюджетів))

виділено Сімсот шістьдесят одна тисяча сімсот тридцять чотири грн.,
у тому числі на:

Назва видатків за економічною класифікацією видатків бюджету та класифікацією кредитування бюджету	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд
видатки споживання - разом, з них:	761734,00	761734,00	0,00
оплата праці	604704,00	604704,00	0,00
оплата комунальних послуг та енергоносіїв	0,00	0,00	0,00
видатки розвитку	0,00	0,00	0,00
повернення кредитів до бюджету	0,00	0,00	0,00
надання кредитів із бюджету	0,00	0,00	0,00
усього	761734,00	761734,00	0,00

2) У сумі асигнувань загального фонду бюджету враховано витрати на утримання:

3) Помісячні обсяги асигнувань та надання кредитів загального фонду бюджету встановлено такі*:
встановлені такі:

січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
67977,00	61477,00	62477,00	62977,00	63477,00	61477,00
липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
61477,00	64477,00	64477,00	66477,00	63477,00	61487,00

4) Проекти кошторису, плану асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету)
загального фонду бюджету, плану надання кредитів із загального фонду бюджету, плану
використання бюджетних коштів, помісячного плану використання бюджетних коштів,
плану спеціального фонду бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ
та відповідних видатків), штатного розпису установи на 2024 рік із зведеними даними та
розрахунками повинні бути подані на затвердження до 05 січня 2024 р.

Начальник фінансового управління

03 січня 2024 р.

(підпис)

Наталія БОГОМОЛОВА

Рисунок 3.1 - Лімітна довідка про бюджетні асигнування та кредитування на
2024 рік

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

На підставі лімітної довідки головні розпорядники бюджетних коштів, в тому числі і фінансове управління, складають кошториси і плани асигнувань загального та спеціального фонду бюджету, зведення показників спеціального фонду кошторису, плани використання бюджетних коштів. Разом з цим головні розпорядники бюджетних коштів приводять у відповідність до лімітних довідок свої витрати.

Відповідно чисельність працівників установ і закладів має бути затверджена у штатних розписах. У штатному розписі фінансового управління відображається інформація про місячний фонд заробітної плати. До фонду заробітної плати працівників управління, як структурного підрозділу органу місцевого самоврядування, включають всі виплати, в тому числі і стимулюючі. Це посадовий оклад; надбавки за ранг та вислугу років; доплати; премії; матеріальні допомоги на оздоровлення та для вирішення соціально-побутових питань. Звісно стимулюючі виплати плануються лише за наявності бюджетних коштів за умови забезпеченості захищених витрат і відсутності заборгованості.

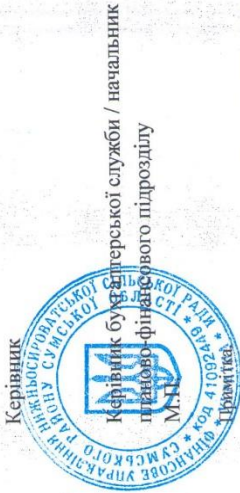
Умови та розміри оплати праці працівників фінансового управління Нижньосироватської сільської ради регулюються відповідно до Закону України «Про оплату праці», Закону України [«Про службу в органах місцевого самоврядування»](#) [14], постанови Кабінету Міністрів України [«Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів»](#) від 09.03.2006 р. [№ 268](#) (далі – постанова №268) [17], схем посадових окладів згідно з додатками 48-58 до цієї постанови. Штатний розпис фінансового управління Нижньосироватської сільської ради складений відповідно до додатку 51 до постанови Кабінету Міністрів України від 09 березня 2006 р. №268 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. №484) [17]. Форма штатного розпису фінансового управління та розрахунку до нього зображені на Рисунках 3.2.

Рисунок 3.2 - Розрахунок до штатного розпису фінансового управління
Нижньосироватської сільської ради на 2024 рік

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

РОЗРАХУНОК
до штатного розпису фінансового управління Нижньосироватської сільської ради на 2024 рік.
вводиться з 03 травня 2024 року

№ п/п	Назва структурного підрозділу та посад	Класифікаційний код посади*	Кількість штатних посад	Посадовий оклад	Надбавки				Доплати		Фонд заробітної плати на місяць (грн.)	Фонд заробітної плати на рік (грн.)
					за ранг ПКМУ 09.03.2006р. №268	сума	%	сума	%	сума		
					ранг	сума	%	сума	%	сума		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Начальник управління		1,00	11573,00	11	400,00	30	3591,90			15564,90	
2.	Спеціаліст II категорії		1,00	7200,00	13	300,00	15	1125,00			8625,00	
3.	Спеціаліст		1,00	7100,00	15	200,00		0,00			7300,00	
4	Спеціаліст		1,00	7100,00	15	200,00		0,00			7300,00	
	ВСЬОГО за посадовими окладами		4,00	32973,00		1100,00		4716,90		0,00	38789,90	

(підпис)
Наталія БОГОМОЛОВА

(підпис)
Наталія СЕРГІЄНКО

*Заповнюється державними органами, які провели класифікацію посад державної служби у встановленому законодавством порядку.
Складається органами державного управління та місцевого самоврядування.

Кошторис складається із загального та спеціального фондів. Але в кошторисі фінансового управління передбачені надходження коштів із загального фонду у вигляді бюджетного асигнування, тому відповідно і видатки та надання кредитів встановлені за рахунок коштів загального фонду бюджету. Кошторис фінансового управління у 2021-2024 роках не містить видатків за рахунок спеціального фонду, так як відсутні власні надходження (плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження від додаткової (господарської) діяльності; плата за оренду майна; надходження від реалізації майна; благодійні внески, гранти та дарунки та інші джерела власних надходжень) та кошти передані із загального фонду до спеціального (капітальні видатки). В кошторисі установи за рахунок загального фонду бюджету передбачені видатки на оплату праці у вигляді заробітної плати за кодом економічної класифікації видатків (далі КЕКВ) 2111; видатки на нарахування на оплату праці за КЕКВ 2120; видатки на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю за КЕКВ 2210; видатки на оплату послуг (крім комунальних) за КЕКВ 2240. Відповідно до чинного законодавства України першочерговими видатками фінансового управління є видатки на оплату праці з нарахуваннями і лише за умови забезпеченості першочергових витрат і відсутності заборгованості плануються видатки на інші цілі. Кошторис фінансового управління затверджується сільським головою Нижньосиrowsатської сільської ради та підписується керівником установи та бухгалтерської служби фінансового управління Нижньосиrowsатської сільської ради, всі підписи скріплюються печаткою із зазначенням дати. Разом з кошторисом затверджується план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду, в якому міститься інформація про помісячний розподіл бюджетних асигнувань за скороченою формою економічної класифікації видатків (КЕКВ). Форми плану асигнувань та лімітної довідки зображена на відповідних Рисунках 3.3., 3.4.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України 28.01.2002 № 57
(у редакції наказу Міністерства фінансів України від 26.11.2012 № 1220)

Затверджений у сумі: Сімсот шістдесят одна тисяча сімсот тридцять чотири грн

03 січня 2024 р.

**ПЛАН
асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету
на 2024 рік**

41092449 Фінансове управління Нижньосиригівської сільської ради
(код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)
с.Нижня Сиріватка Сумського району Сумської області
(найменування міста, району, області)

Вид бюджету бюджет сільської територіальної громади 37 Орган з питань фінансів
код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету
(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів)) 3710160 Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті Києві), селищах, селах, територіальних громадах

Найменування	КЕКВ	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Разом на рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Оплата праці	2110	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	50392,00	604704,00
Нарахування на оплату праці	2120	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	11085,00	133030,00
Матеріали та первісний матеріал	2220													
Продукти харчування	2230													
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270													
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281													
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282													
Соціальне забезпечення	2700													
Інші видатки	5000 *	6500,00	1000,00	1000,00	1500,00	2000,00			3000,00	3000,00	5000,00	2000,00		24000,00
Усього:		67977,00	61477,00	62477,00	62977,00	63477,00	61477,00	61477,00	64477,00	64477,00	66477,00	63477,00	61487,00	761734,00
Керівник														
Керівник бухгалтерської служби/начальник планово-фінансового підрозділу														
М.П. **														
03 січня 2024 р.														
Наталія БОГОМОЛОВА														
Наталія СЕРПЕНКО														

* Технічний код, який відображає в себе всі коди економічної класифікації витратів бюджету, крім тих, що виділені окремо.
** Застосовуються розпорядниками нижнього рівня, крім головних розпорядників та національних закладів вищої освіти, яким безпосередньо встановлені призначення у державному бюджеті.

Рисунок 3.3 - План асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету на 2024 рік
Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України 28.01.2002
р. №57 (у редакції наказу Міністерства фінансів
України 26.11.2012 №1220)ЛІМІТНА ДОВІДКА ПРО БЮДЖЕТНІ АСИГНУВАННЯ ТА
КРЕДИТУВАННЯ НА 2024 РІК

Видана Фінансове управління Нижньосиригівської сільської ради
(назва установи, яка видала лімітну довідку)
Фінансове управління Нижньосиригівської сільської ради
(назва установи, якій видається лімітна довідка)
Підстава: рішення двадцять другої сесії восьмого скликання від 20 грудня 2023 року
1) 3 бюджет сільської територіальної громади

за 3710160 "Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті
Києві), селищах, селах, територіальних громадах"
(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету / програмної класифікації
видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та
кредитування місцевих бюджетів))

виділено Сімсот шістдесят одна тисяча сімсот тридцять чотири грн.,
у тому числі на:

Назва видатків за економічною класифікацією видатків бюджету та класифікацією кредитування бюджету	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд
видатки споживання - разом, з них:	761734,00	761734,00	0,00
оплата праці	604704,00	604704,00	0,00
оплата комунальних послуг та енергоносіїв	0,00	0,00	0,00
видатки розвитку	0,00	0,00	0,00
повернення кредитів до бюджету	0,00	0,00	0,00
надання кредитів із бюджету	0,00	0,00	0,00
усього	761734,00	761734,00	0,00

2) У сумі асигнувань загального фонду бюджету враховано витрати на утримання:

3) Помісячні обсяги асигнувань та надання кредитів загального фонду бюджету встановлено такі*:
встановлені такі:

січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
67977,00	61477,00	62477,00	62977,00	63477,00	61477,00
липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
61477,00	64477,00	64477,00	66477,00	63477,00	61487,00

4) Проекти кошторису, плану асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету, плану надання кредитів із загального фонду бюджету, плану використання бюджетних коштів, помісячного плану використання бюджетних коштів, плану спеціального фонду бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), штатного розпису установи на 2024 рік із зведеними даними та розрахунками повинні бути подані на затвердження до 05 січня 2024 р.

Начальник фінансового управління

М.П. _____ 03 січня 2024 р.

(підпис)

Наталія БОГОМОЛОВА

Місцеві фінансові органи самостійно приймають рішення щодо потреби подання таких показників

Рисунок 3.4 - Лімітна довідка про бюджетні асигнування та кредитування на 2024 рік.

Джерело: сформовано автором за допомогою програмного продукту установи

Основною складовою частиною загального фонду, тобто основним джерелом доходу фінансового управління є бюджетне асигнування на утримання установи.

Бюджетні асигнування - повноваження, надане фінансовому управлінню згідно бюджетного призначення на взяття бюджетного зобов'язання для здійснення платежів з конкретною метою в процесі виконання бюджету.

Таким чином, кошторис фінансового управління Нижньосироватської сільської ради є основним плановим фінансовим документом та затверджуються в межах сум, передбачених бюджетним асигнуванням. Обсяги видатків установ обґрунтовані відповідними розрахунками згідно кодів їх економічної класифікації, відповідають об'єктивним потребам в коштах, для реалізації відповідної програми.

3.2 Стратегія розвитку органу місцевого самоврядування

Важливим етапом при здійсненні аналізу доходів і витрат є їх прогнозування як на короткостроковий період (один рік), так і на середньостроковий період (3 роки). Складання бюджету на основі середньострокових планів визначено Бюджетним кодексом України. Статтею 20 цього Кодексу передбачено складання прогнозу державного бюджету на наступні за плановим два бюджетних періоди. Базою такого прогнозу є Програма діяльності уряду, а також інші прогнозні і програмні документи соціально-економічного розвитку країни [1].

Потрібно зауважити, що планування доходів та видатків бюджету, а також фінансування бюджетних програм можливе лише за умови якісно побудованого прогнозу.

До складу індикативних прогнозних показників, необхідних для запровадження середньострокового прогнозування, входять:

- * основні макропоказники соціально-економічного розвитку країни (номінальний і реальний обсяги ВВП, індекс споживчих цін, середній обмінний курс, фонд оплати праці, рівень безробіття, експорт, імпорт товарів тощо);

- * показники державного та зведеного бюджетів за видами доходів, видатків і фінансування;

*показники державного боргу згідно зі стратегією управління державним боргом;

*показники державних бюджетних програм, у рамках яких здійснюється реалізація інвестиційних програм чи проектів;

*показники міжбюджетних відносин [6].

Потенційна користь від середньострокового прогнозування не підлягає сумніву, проте з ним пов'язується одна така проблема: чим довший період, на який складається прогноз, тим нижча його точність, а чим довший період, тим більше несподіваних подій неодмінно відбудеться: інфляція, регулювання чи дерегулювання, зміни тарифної політики, природні умови. Тому правильний підхід до прогнозування залежить від періоду часу, який розглядається.

Таким чином недоліками середньострокового бюджетного планування є:

= надмірне покладання на оцінки майбутніх показників при формуванні бюджету, що може призвести до негнучкості у фіскальній політиці;

= оптимістичні проектування багаторічного бюджету, які можуть бути використані як виправдання для необґрунтованих програм витрачання державних коштів;

= багаторічне бюджетування може бути складним і адміністративно затратним інструментом.

В інформаційній довідці, підготовленою Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит Комітету Верховної Ради України визначено, що для зменшення впливу негативних факторів в середньостроковому бюджетному плануванні застосовуються основні підходи до прогнозування показників бюджетного планування, а саме: експертне прогнозування бюджетного планування здійснюється фахівцями, добре обізнаними із особливостями бюджетного планування, формуванням дохідної та видаткової частини; економічне прогнозування використовує статистичні та математичні методи, водночас його головними недоліками є невисока точність результатів прогнозування і значний обсяг інформації, необхідний для його реалізації;

прогнозування часових рядів – це прогноз бюджетних показників, який враховує їхню динаміку за минулий період часу.

Розробка Стратегії розвитку територіальної громади передбачає дотримання наступних процесів:

- аналіз – вивчення конкретної ситуації у територіальній громаді, основних проблем та становища різних груп бенефіціарів, збір статистичних даних, у тому числі у розрізі різних соціальних та вікових груп жінок і чоловіків, проведення необхідних опитувань, фокус-груп із заінтересованими сторонами (проведення на цій основі соціально-економічного та SWOT-аналізу);
- планування – визначення сценаріїв розвитку, стратегічного бачення, стратегічних і оперативних цілей, способів реалізації завдань і заходів, а також визначення ключових результативних показників досягнення встановлених цілей Стратегії;
- впровадження – розроблення та затвердження Плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізація місцевих програм розвитку, проектів та заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності;
- оцінювання – визначення результатів впливу реалізації Стратегії на розвиток територіальної громади, досягнення запланованих результатів та врахування їх у наступному планувальному циклі [6].

Територіально-орієнтований підхід передбачає планування розвитку територіальної громади на основі детального вивчення та аналізу можливостей та обмежень для різних населених пунктів та територій територіальної громади, підготовку та реалізацію заходів та проектів, які матимуть максимальний позитивний вплив на розвиток громади і не призведуть до погіршення економічної, бюджетної, соціальної, екологічної, демографічної, безпекової та інших сфер в окремих населених пунктах та територіях громади.

Джерелами інформації для визначення стану розвитку територіальної громади можуть бути:

*первинна статистична інформація та адміністративні дані територіальної громади;

*офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, адміністративні дані та показники територіальних органів інших центральних органів виконавчої влади, обласної адміністрації, тощо;

*актуальна містобудівна документація щодо території, на якій реалізуються повноваження відповідної міської, селищної, сільської ради; а також концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади, програми комплексного відновлення території територіальної громади;

*результати анкетного та/або інтерактивного опитування заінтересованих сторін, результати проведення фокус-груп та інше.

Характеристику порівняльних переваг, викликів та ризиків перспективного розвитку територіальної громади здійснюють як правило, на основі оцінки стартових умов місцевого розвитку шляхом здійснення SWOT-аналізу.

S СИЛЬНІ СТОРОНИ наявні внутрішні позитивні фактори або ресурси територіальної громади, які можуть бути використані для формування конкурентних переваг.	W СЛАБКІ СТОРОНИ наявні внутрішні негативні фактори територіальної громади, які заважають її розвитку та можуть бути визначені як протилежності сильним чи як відсутність деяких сильних сторін.
O МОЖЛИВОСТІ позитивні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які можна використати для розвитку територіальної громади.	T ЗАГРОЗИ негативні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які перешкоджають розвитку територіальної громади.

Рисунок 3.5 - Складові елементи SWOT-аналізу

Джерело: сформовано автором за допомогою джерела [6]

Відповідно до управління орієнтованого на результат (RBM) для моніторингу має бути обрано релевантні показники, які можна виміряти або розрахувати та на основі яких здійснюється висновок щодо успішності реалізації стратегії. Такі показники можна поділити на:

- показники продукту;
- показники результату;
- показники впливу.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії та плану заходів здійснюється за рахунок:

*коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;

*коштів місцевих бюджетів;

*коштів, що надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;

*коштів інвесторів, в тому числі на умовах державно-приватного партнерства, власних коштів підприємств;

*інших джерел, не заборонених законодавством [6].

3.3 Міжнародний досвід бюджетної децентралізації та перспективи для України

Поглиблення інтеграції України в європейський простір потребує реформування системи державних фінансів згідно з принципами регіональної політики Європейського Союзу. Саме тому цікавим є вивчення світового досвіду формування бюджетного потенціалу регіональних фінансів/

Різні країни мають різні територіально-адміністративні, етнічні, соціальні, історичні умови тощо, які визначають формування взаємовідносин між рівнями влади в бюджетній сфері. Залежно від цих умов кожна країна по-своєму розв'язує питання бюджетного устрою.

Для того, щоб забезпечити своєчасне та якісне фінансування видатків на місцях, Україні необхідно збільшувати питому вагу місцевих бюджетів у зведеному бюджеті держави, доводячи її до європейського рівня. На сучасному етапі питання проведення реформи у сфері державних фінансів через

децентралізацію бюджетних ресурсів є одним з ключових завдань модернізації економіки України. Але варто зазначити, і досвід розвинених країн переконливо про це свідчить, що самі по собі централізація та децентралізація повноважень та фінансових ресурсів не є запоруками процвітання регіонів, крім того, фактично немає універсальної моделі розподілу доходів і видатків між бюджетами різних рівнів.

Загалом доходи місцевих бюджетів розвинених країн, як і в Україні, складаються із податкових та неподаткових надходжень. Податкові бюджетні надходження, до яких належать доходи від податків, зборів, інших обов'язкових платежів, є базисом бюджетних доходів. Неподаткові доходи відіграють значно меншу роль у складі доходів місцевих бюджетів, ніж податкові.

Світовий досвід ілюструє загальну закономірність, згідно з якою формування дохідної бази місцевої влади та місцевого самоврядування загалом визначається рівнем децентралізації влади в країні. Дослідження даних МВФ щодо фіскальної децентралізації приблизно 80 країн за 20 років свідчать про те, що в багатьох країнах збір доходів залишається відносно централізованим. Водночас видатки бюджету мають тенденцію концентрації на більш низьких рівнях влади. Рівень фіскальної децентралізації країн переважно залежить від ступеня їх економічного розвитку, діючих конституційних механізмів, географічного розташування [8].

Лідерами за найбільшими частками від податкових надходжень у структурі сукупних доходів місцевих бюджетів на сьогодні мають Швеція (63%) та Швейцарія (59%), а також Іспанія, Франція, Італія (більше 55%). Але є країни, у яких ця частка коливається від 10% до 15% (Словаччина, Великобританія). Місцеві податки формують близько 60% прибуткової бази місцевих органів влади у Швеції, 66% – у США, 72% – в Австрії, 46% – у Німеччині та у Швейцарії, 37% – у Великобританії тощо [33].

Як свідчить досвід країн Європи, розподіл джерел надходжень між різними рівнями влади здійснюється таким чином: центральний уряд отримує більшість

податків на дохід, регіони - податки з продажу та доходу, а низовий рівень влади покладається на податки на власність.

В Україні частка податкових надходжень в структурі місцевих бюджетів становить в середньому 40,1%, а без урахування міжбюджетних трансфертів податковим надходженням належить 86,1%. Частка місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів значно менша, від 8% до 28,8%. Це пояснюється тим, що до місцевих податків і зборів віднесено податки на майно, зокрема плату за землю. Завдяки цьому місцеві податки і збори стали другим за обсягом джерелом наповнення місцевих бюджетів. Але все ж слід зазначити, що суттєвою відмінністю податкової системи України від європейських країн є відсутність повноцінного податку на майно, зокрема податку на нерухомість, відмінну від земельної ділянки, а також податку на розкіш [8].

В Європі існують податки, які застосовуються до власників дорогих яхт і приватних літаків. В Угорщині, наприклад, також доопрацьовують податок на майно з метою включення до об'єктів оподаткування коштовних яхт, літаків, вертольотів та дорогих автомобілів.

Незважаючи на існування світової практики, українські законодавці занепокоєні тим, що податок на розкіш призведе до відтоку капіталу з країни, а тому впроваджені податки на нерухомість та на дорогі автомобілі навряд чи стануть вагомим джерелом формування бюджетних ресурсів.

Значну частку в місцевих бюджетах займають майнові податки, у Франції - близько 20%, Румунії - 19%, Латвії - 13%, Литві - 11%. У США податок на майно становить більше 40% надходжень до місцевих бюджетів [32].

Якщо звернутись до досвіду Польщі, яка вдало здійснила реформи з бюджетної децентралізації, то стає очевидним, що на всіх трьох рівнях місцевого самоврядування (воєводства – повіти – гміни) також спостерігається майже повна відповідність у структурі доходів та видатків

У Польщі, податок на нерухомість є найвагомим джерелом надходжень до бюджетів гмін. Об'єктом оподаткування є землі, будівлі або їх частини, зокрема пов'язані з веденням бізнесу. Податок стягується як із забудованих, так і

з незабудованих ділянок (за винятком тих ділянок, що використовуються в сільському та лісовому господарстві). Ставка податку визначається Муніципальною радою з урахуванням верхніх меж ставок, оголошених міністром фінансів, і збільшується кожного року на рівень визначеної Головним управлінням статистики інфляції.

В Болгарії податок на нерухоме майно найнижчий в Європі. Він нараховується з податкової оцінки нерухомого майна та визначається для кожного муніципалітету Муніципальною радою. Для нерухомості, що є основним житлом, податок нараховується зі знижкою 50%. Базою оподаткування є балансова вартість нерухомості, для приватних осіб – ціна нерухомості, що визначається податковою службою. Цікавим є такий досвід: якщо платник вносить податок раз на рік в повному обсязі до 31 березня, то отримує додаткову знижку в розмірі 5%.

Іншим значущим джерелом наповнення місцевих бюджетів в країнах Європи є прибутковий податок з громадян, який вважається одним із найбільш досконалих видів фіскальних інструментів. Прибутковий податок стягується за прогресивною шкалою. Наприклад, у Франції особи з низьким доходом звільняються від сплати податку, річні доходи від 5 963 євро до 11 896 євро оподатковуються за ставкою 5,5%, а максимальна ставка становить 45%, що стосується річних доходів від 150 000 євро. В Німеччині також діє прогресивна система оподаткування: неоподаткований мінімум доходу на одну людину становить 8,13 тис. євро на рік, а початкова ставка прибуткового податку – 14%. Дохід понад 250,7 тис. євро оподатковується за максимальною ставкою у 45%. Прибутковий податок у Великобританії також побудований на прогресивній шкалі: з 2012 року підвищився рівень неоподаткованого річного доходу з 8,1 тис. до 9,2 тис. фунтів. Гранична ставка прибуткового податку для тих, хто заробляє більше 150 тис. фунтів на рік, була знижена з 50% до 45% [11].

З 1 січня 2009 року у Польщі введено дві ставки податку з доходів фізичних осіб. Якщо платник податку протягом року отримувал дохід у розмірі до 85 528 польських злотих (30 545 дол. США), то повинен сплатити податок у розмірі 18%

від доходу. Всі доходи платника податку, які перевищуватимуть вищезгадану суму доходу, оподатковуються за ставкою 32%.

В Україні в структурі доходів місцевих бюджетів податок на доходи фізичних осіб зберігає позицію найвагомішого джерела, незважаючи на те, що частину цього податку (60% по Києву та 25% на іншій території України) в 2016 році зараховуються до Державного бюджету. Попри це, податок на доходи фізичних осіб забезпечую до 46,3% загальних надходжень до місцевих бюджетів. На нашу думку, варто було б віднести цей податок до розряду місцевих, що дало б змогу підвищити стабільність наповнення доходної частини місцевих бюджетів та підвищити величину власного бюджетного потенціалу.

З розвитком ринкової інфраструктури зросли доходи від підприємницької діяльності та власності в неподаткових надходженнях місцевих бюджетів. Натомість більшість неподаткових платежів в Україні мобілізується у вигляді власних надходжень бюджетних установ (67,9%), доходів від адміністративних зборів і платежів та некомерційної господарської діяльності (15,4%) [7].

Дослідження процесу формування місцевих бюджетів у зарубіжних країнах доводить, що більшість місцевих органів, як правило, не володіє достатніми фінансовими ресурсами для організації управління економікою і соціальною сферою на своєму рівні. Для підтримки регіонів з найслабкішою дохідною базою в міжнародній практиці застосовується система трансфертів і перш за все субсидій.

Децентралізація у розумінні розширення владних повноважень на місцевому рівні призводить до вищої ефективності публічного управління на нижчому рівні, а також підвищенню ефективності й якості надання суспільних послуг. Але перенесення значних владних повноважень і функцій з державного на місцеві рівні без відповідного фінансового забезпечення може призвести до негативних фінансових результатів. Тому важливим є пошук оптимального варіанту між обсягом наданих повноважень та їх підтримкою відповідними фінансовими ресурсами.

Враховуючи функціональний розподіл між рівнями управління, доцільно виділити наступні види децентралізації, зокрема, політична, адміністративна та фінансова, сутність яких відображено на Рисунку 3.6.

З метою оцінки можливості апробації зарубіжного досвіду доцільно провести порівняльний аналіз практик проведення бюджетної децентралізації в країнах, які вирізняються високим рівнем фіскальної автономії, економіки яких можна вважати орієнтиром сталого розвитку на основі парадигми фінансової (бюджетної) децентралізації.

Рисунок 3.6 - Функціональна класифікація видів децентралізації

Джерело: складено автором на основі опрацьованих наукових джерел

Попри існування якісно різних моделей місцевого самоврядування, можна виділити декілька спільних ознак, які характеризуватимуть процеси децентралізації в європейських країнах (Рисунок 3.7).

Аналізуючи законодавство та вітчизняну практику, можна дійти висновку, що в нашій державі реалізовано саме змішану модель місцевого самоврядування, особливості якої полягають у наступному:

1) право на місцеве самоврядування визнається лише за територіальними громадами сіл, селищ, міст;

2) на регіональному рівні (район, область) практично всі функції управління територією здійснюють органи виконавчої влади – місцеві державні адміністрації, а органи місцевого самоврядування (районні та обласні ради) носять декоративний характер і реально не впливають на стан соціально-економічного та культурного розвитку регіону;

Моделі	Англосаксонська	Континентальна	Змішана
Країни	Велика Британія, Іспанія, Італія	Франція, Нідерланди, Польща, Словаччина	Австрія, Німеччина
Особливості	= високий рівень автономії місцевого самоврядування; = відсутність державних уповноважених н місцях; = відсутність органів державної влади на місцях.	= поєднано державне і місцеве самоврядування; = збережена ієрархія управління; = обмежена автономія.	= можливе поєднання функцій державного та місцевого управління.
спільні риси			
• Рівність і перерозподіл; • Вирівнювання якості державних послуг по всій території держави; • Розвиток місцевої та регіональної автономії на принципах демократії; • Максимальне вирішення місцевих проблем; • Забезпечення культурної, мовної та етнічної ідентичності; • Конкуренція між місцевими та регіональними рівнями влади.			

Рисунок 3.7 – Діючі моделі організації місцевого самоврядування європейських країн

Джерело: систематизовано автором на основі опрацьованих наукових джерел

3) організація місцевого самоврядування здійснюється за схемою, яка передбачає, що обраний територіальною громадою сільський, селищний, міський голова відіграє досить вагомий роль в системі місцевого самоврядування – він головує на сесії відповідної ради, очолює її виконавчий комітет та здійснює функції представництва громади у відносинах з іншими громадами, органами державної влади, підприємствами, організаціями та установами;

4) компетенція місцевого самоврядування закріплюється згідно з позитивним принципом правового регулювання (органи місцевого самоврядування зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законодавчо).

Необхідно вдосконалювати законодавчу базу щодо місцевого оподаткування, визначивши порядок обчислення та сплати місцевих податків, можливість відстрочки платежів, використання податкового кредиту. Обсяг місцевих податків має бути безпосередньо пов'язаний з рівнем надання місцевих послуг.

Таким чином, попри те, що проблеми формування вітчизняних місцевих бюджетів не мають аналогів у світі, врахування міжнародного досвіду буде корисним для підвищення величини власних доходів регіональних бюджетів, а отже, і власного бюджетного потенціалу місцевих фінансів та збалансування наявних фінансових ресурсів з функціями місцевих органів влади.

ВИСНОВКИ

У результаті проведених досліджень при підготовці та написанні кваліфікаційної роботи, нами були зроблені наступні висновки:

1. На основі аналізу наявних наукових публікацій, ми зрозуміли що бюджетна політика є одним із вагомих інструментів забезпечення реформування суспільства, а необхідність у забезпеченні стійкого соціально-економічному розвитку адміністративно-територіальних одиниць потребує переоцінки сформованих поглядів і підходів до використання різних форм і методів бюджетного регулювання.

Подальші наукові дослідження в галузі місцевої бюджетної політики мають бути спрямовані на створення ефективної системи її оцінки, розробку дієздатної і обґрунтованої організаційної структури її функціонування.

2. Система законодавчих і нормативних актів, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює свою фінансово-господарську діяльність і забезпечує ведення обліку та складання фінансової та бюджетної звітності, це не що інше, як правове регулювання бухгалтерського обліку.

3. На сьогодні для забезпечення безперебійного функціонування життєдіяльності населення і держави в цілому урядом України були вжиті першочергові заходи, згідно з якими бюджети країни були переорієнтовані на військові цілі та здійснення найнеобхідніших соціальних видатків, для підтримки населення.

4. Об'єктом дослідження обране Фінансове управління Нижньосиригатської сільської ради яке було утворено в 2017 року в результаті створення Нижньосиригатської об'єднаної територіальної громади,.

Наявні активи в управлінні представлені лише основними засобами, що стосується джерел формування активів управління, то ми спостерігаємо, що в структурі власного капіталу, це внесений капітал при створенні у 2017 році фінансового управління в сумі 59180 гривень, він є незмінним протягом всього періоду діяльності структурного підрозділу.

Наступним і дуже важливим показником є фінансовий результат, у нашому випадку, як підтверджують дані, як форми №1-дс «Баланс», так і форми №2-дс фінансове управління, з початком повномасштабної війни має дефіцитний бюджет.

Доходи управління поділяються на доходи від обмінних та необмінних операцій, доходи від обмінних операцій – це бюджетне асигнування, становить в межах 26 відсотків, а трансферти – близько 74%.

Відповідно загальна сума доходів отриманих фінансовим управлінням у 2023 році зросла на 967768 гривень, проти базисного року.

На фінансування галузей соціально-культурної сфери та на соціальний захист направлено коштів загального фонду бюджету у 2021 році у сумі 32112,3 тис. гривень; у 2022 році - 34289,1 тис. гривень та у 2023 році - 35556,6 тис. гривень.

Таким чином, як ми бачимо найбільшу питому вагу у загальній структурі видаткової частини займають видатки на освіту, відповідно у 2021 році – 82,04 %; у 2022 році – 81,51 %, а у 2023 році – 81,18 %.

На захищені статті витрат у 2023 році передбачено 45463,6 тис. гривень, що на 63468,9 тис. гривень більше, ніж у 2021 році.

5. Для бухгалтерського обліку доходів та видатків у Фінансовому управлінні використовують меморіально - ордерну форму обліку, в сукупності з програмно-технічним комплексом «Клієнт казначейства - Казначейство».

У фінансовому управлінні Нижньосиrowsатської сільської ради застосовують штатно-окладну форму оплати праці. В розрахунку до штатного розпису фінансового управління, створення якого є обов'язковим, зазначають назву структурного підрозділу та посаду; посадовий оклад; надбавки: за ранг, за вислугу років, тощо.

Згідно з вимогами Бюджетного Кодексу України всі залишки на рахунках розпорядників бюджетних коштів у кінці року підлягають закриттю. При цьому залишок за коштами загального фонду повертається до бюджету Нижньосиrowsатської сільської територіальної громади.

Після закінчення місяця меморіальні ордери і допоміжні відомості до них підписуються головним бухгалтером. Місячні обороти ордерів переносять у Журнал - Головну книгу.

6. В процесі створення бюджетних документів, обробки даних, які в них містяться, для підвищення автоматизації процесів в сфері управління місцевими фінансами Нижньосироватської сільської територіальної громади фінансове управління використовує програмний продукт «АІС «Місцеві бюджети рівня міста, району «2006»», який створено Міністерством фінансів України. За допомогою програми АІС здійснюється прозоре забезпечення формування даних в управлінні бюджетом громади.

7. Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради – це бюджетна установа, яка є структурним підрозділом органу місцевого самоврядування і є окремою юридичною особою, що фінансується за рахунок місцевого бюджету. Фінансове управління є учасником бюджетного процесу і в своїй роботі керується нормами Бюджетного Кодексу України на всіх стадіях бюджетного процесу.

Фінансове управління Нижньосироватської сільської ради, як і будь-яка бюджетна установа, здійснює свою фінансово-господарську діяльність на підставі єдиного кошторису доходів і видатків.

Тобто, кошторис фінансового управління Нижньосироватської сільської ради є основним плановим фінансовим документом та затверджуються в межах сум, передбачених бюджетним асигнуванням. Обсяги видатків установи обґрунтовані відповідними розрахунками згідно кодів їх економічної класифікації, відповідають об'єктивним потребам в коштах, для реалізації відповідної програми.

8. Важливим етапом при здійсненні аналізу доходів і витрат є їх прогнозування як на короткостроковий, так і на середньостроковий період.

Потрібно зауважити, що планування доходів та видатків бюджету, а також фінансування бюджетних програм можливе лише за умови якісно побудованого прогнозу. Розробка Стратегії розвитку територіальної громади передбачає дотримання наступних процесів: аналіз; планування; впровадження; оцінювання.

Територіально-орієнтований підхід передбачає планування розвитку територіальної громади на основі детального вивчення та аналізу можливостей та обмежень для різних населених пунктів та територій територіальної громади,.

9. Поглиблення інтеграції України в європейський простір потребує реформування системи державних фінансів згідно з принципами регіональної політики Європейського Союзу. Саме тому цікавим є вивчення світового досвіду формування бюджетного потенціалу регіональних фінансів.

Світовий досвід ілюструє загальну закономірність, згідно з якою формування дохідної бази місцевої влади та місцевого самоврядування загалом визначається рівнем децентралізації влади в країні.

Необхідно вдосконалювати законодавчу базу щодо місцевого оподаткування, визначивши порядок обчислення та сплати місцевих податків, можливість відстрочки платежів, використання податкового кредиту. Обсяг місцевих податків має бути безпосередньо пов'язаний з рівнем надання місцевих послуг.

Таким чином, попри те, що проблеми формування вітчизняних місцевих бюджетів не мають аналогів у світі, врахування міжнародного досвіду буде корисним для підвищення величини власних доходів регіональних бюджетів, а отже, і власного бюджетного потенціалу місцевих фінансів та збалансування наявних фінансових ресурсів з функціями місцевих органів влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний Кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 року №2456-VI (у редакції Законів №3035-IX, 3278-IX, 3460-IX, станом на 01.01.2024). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 25.03.2024).
2. Гордієнко М.І. Соціальний захист працівників бухгалтерського обліку підприємства: *The XVII International Scientific and Practical Conference «Modern problems of the environment, youth and the new generation»*, April 29 - May 01, 2024, Zagreb, Croatia. 374 p. (P.P. 58-60).
3. Дрозд Ірина, Ларікова Тетяна Бухгалтерський облік та звітність у територіальних громадах: практичний посібник. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/855/posibnyk.pdf>
4. Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України №252 від 11 березня 2022 року (у редакції постанов №399 від 03 травня 2023 року). /Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2022-%D0%BF#Text>
5. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року №254к/96-ВР (у редакції від 01.01.2020 року №27-IX). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 20.03.2024).
6. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад: наказ Міністерства розвитку громад та територій України №265 від 21 грудня 2022 року. /Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#n7>
7. Мустеца І. В. Проблеми організації бухгалтерського обліку в новостворених об'єднаних територіальних громадах / Мустеца Ірина Василівна // Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого

розвитку : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-й річниці створення каф. аудиту; 10 груд. 2020 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Факультет обліку та податкового менеджменту ; [редкол.: М. І. Бондар (голова) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2020. С. 279–281.

8. Мельник В.М., Крючкова Н.М., Щур Р.І. Особливості формування сукупних доходів об'єднаних територіальних громад в Україні в сучасних умовах трансформації системи державних фінансів. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/2983/2974>

9. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в державному секторі. /Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

10. Нагірняк М.Ф. Бухгалтерський облік в системі попередження та виявлення фактів приховування податкових платежів: історико-функціональний підхід. *Економіка та суспільство*. Випуск 63. 2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4123/4053>

11. Овчаренко Тетяна, Бочі Ангела, Поворозник Василь. Особливості формування та виконання бюджету об'єднаних територіальних громад. URL: https://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/t_ormuвання_vikon_budjet_final.pdf

12. Податковий Кодекс України: Закон України №2755-VI (у редакції Законів №3878-IX, 4015-IX від 01 грудня 2024 року). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України №280/97-ВР від 21 травня 1997 року (у редакції Закону №4017-IX від 15 листопада 2024 року). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України №2493-III від 07 червня 2001 року (у редакції постанови №1638-IX від 01 серпня 2021

року). /Верховна Рада Україна. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України №996-XIV від 16 липня 1999 року (у редакції Закону №3257-IX від 03 вересня 2024 року). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

16. Про оборону України: Закон України від 06 грудня 1991 року №1932-XII (у редакції Закону №3549-IX від 04.04.2024 року). /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення 14.04.2024).

17. Про упорядкування структури та умов оплати праці апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів: постанова Кабінету Міністрів України №268 від 09 березня 2006 року. /Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/30876147>

18. Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету: наказ Міністерства Фінансів України №793 від 20 вересня 2017 року (у редакції наказу №0348201-24 від 18 липня 2024 року). /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0793201-17#Text>

19. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства Фінансів України №1203 від 31 грудня 2013 року (у редакції наказу №2106 від 08 січня 2024 року). /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>

20. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі: наказ Міністерства Фінансів України №976 від 29 листопада 2017 року (у редакції наказу №1691-22 від 20 січня 2023 року). /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>

21. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: наказ Міністерства Фінансів України №372 від 02 квітня 2014 року (у редакції наказу №0085-16 від 01 січня 2017 року). /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14#Text>

22. Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації: наказ Міністерства Фінансів України №572 від 17 червня 2015 року. /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text>

23. Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України: наказ Міністерства Фінансів України №885 від 21 жовтня 2013 року (у редакції наказу №1504-21 від 30 листопада 2021 року). /Міністерство Фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13#Text>

24. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання: наказ Міністерства Фінансів України №755 від 08 вересня 2017 року (у редакції наказу №0268-21 від 16 березня 2021 року). / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>

25. Сергієнко Н.В. Фінансування потреб оборони з місцевих бюджетів: *The XVII International Scientific and Practical Conference «Modern problems of the environment, youth and the new generation»*, April 29 - May 01, 2024, Zagreb, Croatia. 374 p. (P.P. 78-80).

26. Сергієнко Н.В. Особливості формування та облік дохідної частини місцевого бюджету територіальної громади. / *Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції*(м. Суми, 19 листопада 2024 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2024. 394 с. (С. 67-70).

27. Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю. Інформаційне забезпечення управління територіальними громадами: аспекти статистики і фінансової звітності. *Проблеми економіки*. № 2 (36), 2018. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-2_0-pages-389_395.pdf

28. Jourmard I., Giomo C. (2005). Getting the Most Out of Public Sector Decentralization in Spain. Paris: OECD Economics Department Working Papers. № 436. P. 9. . (дата звернення: 21..11. 2023).

29. Ruśkowski E., Salachna J. (2015) *Finanse lokalne po akcesji*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska Sp., 2 wyd. 2015. 272 s. (дата звернення: 25..03.2024).

30. Ivanchenkova L., Tkachuk H., Skliar L., Holynska O., Stasiukova K., Tomchuk Y. Improving the Internal Financial Control of Expenditures of the Budgetary Institution sunder the In fluence of the Crisis Causedby COVID-19. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 2021, №9, pp. 1067-1084. URL: 10.13189/ujaf.2021.090517 (дата звернення: 25..03.2024).

31. Bondarenko S., Halachenko O., Shmorgun L., Volokhova I., Khomutenko A., Krainov V. The Effectivenessof Network Systems in Providing Project Maturity of Public Management, *TEM Journal*, 2021, №10, no.1, pp. 358-367. DOI: 10.18421/TEM101-34 (дата звернення: 31.01.2024).

32. Elhennawy E.M. The Impact of Corporate Governanceon the Value of the Company in the Egyptian Stock Market. *Business Ethicsand Leadership*, 2019, №3(4), p.p. 81-90. URL: [http://doi.org/10.21272/bel.3\(4\).81-90.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(4).81-90.2019) (дата звернення: 05.06.2024).

33. Skorobogatova Natalia, Petrenko Kateryna, Ivanova Tetiana Accounting of expenditures on financing territorial communities in times of war . 2024. №30. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/314248/305134>

ДОДАТКИ